

Erhvervsliv

INTERVIEW: Vi tror, at fordi vi er dygtige officerer, kan vi komme ud at redde en virksomhed. Men vi mangler respekten for, at vi ikke kender spillereglerne i det civile erhvervsliv, siger administrerende direktør Henrik Bonné. Han giver sit bud på kompetencer hos soldater, der søger en karriere i det private erhvervsliv. ■

● Side 31

Kommentar

BESPARELSER: Jeg bliver dagligt konfronteret med de mulige omkostninger i dagspressen. Til det vil jeg sige, at forsvaret godt har forstået, at der skal spares, og at det vil koste stillinger. Det vigtige er, at vi g r det med omtanke.

Generalmajor Niels Bundsgaard skriver om de omstillinger, som forsvaret står overfor. ■

● Side 29

 velse

NIGHT HAWK: Med et nyt og udbygget setup og en lidt ændret struktur gav  rets Night Hawk  velse en god ramme for at øve og træne specialstyrkeoperationer i forskellige operative miljøer. ■

● Side 8

FORSVARSAVISEN

03

ÅRGANG 1 · NOVEMBER · 2012

Efter otte uger med overvågning af pirater langs den tørre og  de somaliske kyst, har systemoperatør Daniel fået forståelse for, hvorfor piraterne handler, som de g r.

JEG FORSTÅR PIRATERNE

AF FORSVARETS HOVEDREDAKTION

Det massive indtryk af fattigdom og korrupsion g r et stærkt indtryk på danske udsendte soldater på mission. - Jeg kan ikke undgå at tænke på, at inde på land må de virkelig leve livet på et eksistensminimum. Vi flyver hundredevis af kilometer langs den ekstremt golde kyst, og pludselig er der en samling telte og småhuse i midten af ingenting. Det er faktisk svært at forestille sig, hvad de skulle leve af herude, hvis det ikke lige var for fiskeri eller pirateri, siger Daniel Munkesø, der

har været udsendt til Operation Ocean Shield med Challengeren.

De danske soldater bringer værdier som demokratiske rettigheder, retssikkerhed og menneskelige hensyn med sig, n r de for eksempel håndterer tilbageholdte pirater. For pirater har også rettigheder. Der er mange juridiske brikker, der skal falde på plads, f r tilbageholdte formodede pirater kan udleveres til retsforfølgelse. Derfor bliver mange af de formodede pirater sat i land igen på Somalias kyst.

Mere om pirater på side 11-12. ■

I SIDSTE ØJEBLIK / NYHEDER FRA IND OG UDLAND

FBE reducerer

BESPARELSER: Som konsekvens af udliciteringen af driftsopgaver i Østdanmark til Forenede Service har Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste (FBE) reduceret organisationen i forhold til de resterende og nye opgaver. I den forbindelse er der i efteråret gennemført en bemandingsproces. Det foreløbige resultat er, at der ikke er fundet plads til 20 civile medarbejdere, 11 civile flex-medarbejdere, syv militære medarbejdere og en militær flex-medarbejder i FBE's struktur fra 1. januar. Tallene er foreløbige, da Forsvarets Personeltjeneste arbejder på at finde andre stillinger i forsvaret til de pågældende. ■

Green Desert

KULEGRAVNING: Forsvarskommandoen har nedsat en arbejdsgruppe, der skal undersøge anvendelse af videokameraer under operation Green Desert i Afghanistan og udarbejde det kommissorium, der skal danne baggrund for arbejdsgruppens arbejde. Det sker på grund af en videoptagelse, der viser danske soldater, der ser til, mens irakiske civile bliver slået og sparket af irakiske sikkerhedsstyrker, uden at de danske soldater griber ind. ■

Soldat dømt for l k

DOM: En 28-årig maskingast om bord på Esbern Snare overtrådte den militære straffelov, da han frigav fortrolige oplysninger om piratjagten i Adenbugten. Det fastslog  stre Landsret i en dom den 9. november. Maskingasten havde anket byrettens dom, men  stre Landsret stadfæstede byrettens dom med 14 dages betinget fængsel. I en mail fortalte maskingasten sin far, at de danske myndigheder var i sms-kontakt med en tilfangetagen familie og at Esbern snare havde forfulgt deres sejskib. Gastens far er ansat i NATO og sikkerhedsgodkendt. ■

OVERBLIK

REDIGERET AF
KAREN DAHLIN
KAREN@FTV.DK

Jeg tror ikke, at der er en generationskløft.

Brigadegeneral H.C. Mathiesen, stabschef i HOK, om forholdet mellem yngre og ældre officerer. Se H.C. Mathiesen i Samtaler på forsvar.dk

Panterens Bastion solgt

SALG: Christianshavns Voldgade 8 – også kendt som Panterens Bastion – blev 31. oktober overdraget til en ny ejer. Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste har solgt ejendommen i hjertet af København for mere end 25 millioner kroner, og den nye ejer forventes at omdanne den til boliger. Ejendommen blev opført i 1877 til Skydeskolen for Håndvåben, og senest har den været benyttet af Hjemmeværnsdistrikt København. Bygningerne har desuden huset hedengangne militære institutioner som Generalinspektoratet, Skolekommandoen, Militærpsykologisk Tjeneste, Forsvarets Filmtjeneste og Forsvarets Center for Lederskab. ■

Legat til mænd bag bog

HÆDER: F-16 pilot Thomas Kristensen og mangeårig fotograf i flyvevåbnet Henning Kristensen fik den 1. oktober tildelt et legat fra Flyvevåbnets Jubilæumsfond. De to modtagere får legatet for sammen at have skabt bogen "F-16 oplevelser på danske vinger". I den fortæller danske F-16 piloter om særlige oplevelser, de har haft med den efterhånden legendariske flyvemaskine. Bogen er især illustreret af Henning Kristensens billeder, som han har taget under sin livslange karriere som fotograf i flyvevåbnet - herunder ikke mindst billeder fra en lang række bagsædeture i netop F-16. Henning Kristensen kendes i mange kredse bedre som Foto-Henning.

Overskuddet fra salget af bogen går til Soldaterlegatet, der støtter sårede danske soldater. ■

LÆS FLERE NYHEDER, GÅ I DYBDEN MED FOKUSOMRÅDER ELLER SE VIDEO PÅ FORSVARET.DK

Rådgivning for 260 mio. kr. Grønne tanker

MILJØ: Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste (FBE) har efter offentligt udbud indgået en række fireårige rammeaftaler vedrørende miljø- og naturrådgivning til en værdi af op mod 260 millioner kroner. Aftalerne dækker følgende otte delområder: Industrimiljø, Jord og grundvand, Miljøledelse, Arktis, Drifts- og plejeplaner, Informationsmateriale omkring drifts- og plejeplaner, Screening og konsekvensvurdering og Naturgenopretningsprojekter. FBE er concernfælles miljø- og naturansvarlig myndighed for hele Forsvarsministeriets område. ■

Aftale om redningsberedskabet

BEREDSKAB: Regeringen og en bred kreds af Folketingets partier har indgået en bred aftale om det statslige redningsberedskab i Danmark. Parterne er enige om at styrke arbejdet med de frivillige og de danske myndigheders samlede evne til at håndtere større kriser. Endelig er parterne enige om at styrke beredskabet i hele landet i forbindelse med oversvømmelser, skybrud og udslip af farlige stoffer. ■

MILJØ: De ansatte blev på seminarer, afholdt på Almegårds Kaserne og Aalborg Kaserne, bedt om at komme med eksempler på de udfordringer, der er på netop deres arbejdsplads, når det gælder om at tænke mere energi- og miljøvenligt. Et bredt udsnit af brugere på de to kaserne mødte op, og engagementet var stort. - Det er godt, at vi er blevet inddraget så tidligt i processen, siger Bjarne Kristiansen, fra udleverende depot på Almegårds Kaserne. - Men vi skal også kunne se vores forslag i det endelige resultat, tilføjer hans kollega, Laila Stenby.

Forsvarsbygg, den norske udgave af FBE, holdt oplæg om erfaringerne, de har høstet fra deres klima- og miljøarbejde siden 2003.

- Energiledelse handler om at bygge energirigtigt, at købe energi billigt, men i høj grad også om driften. Driften er forbundet med, hvordan vi bruger energien – altså adfærden. Ofte er det ildsjæle, som bærer den del frem. Men vi må have alle med, så det at være energi- og miljørigtig er en naturlig del af driften, fortalte Gunnar Solbjørg fra Forsvarsbygg i Norge. Forslagene fra de to seminarer bliver samlet i en 'Grøn bog', der skal indgå som et idékatalog for det videre arbejde. ■

Forsvar med overskæg

MOUSTACHE: - Kadetterne på hold Anker 1 (HO) gør det. Gardehusarregimentets 1. kompagni V. bataljon har indlagt det i øvelseslisten. Begge steder lader de overskægget stå i november for at støtte Movember Foundation Charity, der rejser penge til bekæmpelse af mænds helbredsproblemer. Et kendt overskæg i forsvaret ejes af oberst Lars Møller i Forsvarkommandoen. ■

Jeg ville helt klart gerne anlægge et overskæg, hvis jeg ikke havde et i forvejen.

NEW YORK

Maraton

Team Veteran gav ikke op, selv om New York City Marathon 2012 blev aflyst på grund af orkanen Sandy. Veteranerne arrangerede deres eget maraton i Central Park. Læs mere i næste nummer af Forsvarsavisen. Foto: Anders V. Fridberg

VÆRNSFÆLLES KOMMANDO

Forsvarschef, general Peter Bartram nedsætter en arbejdsgruppe. Den skal undersøge mulighederne for at slå de tre operative kommandoer sammen til en værnsmælles operativ kommando.

AF THOMAS JERICHOW / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

INDLAND

En af månedens markante begivenheder var forsvarschefens oplæg til en undersøgelse af muligheden for en værnsmælles operativ kommando. Forsvarschefen forventer, at han med den nedsatte arbejdsgruppe vil få et bedre grundlag for at vurdere oprettelsen af en fælles operativ kommando.

Arbejdsgruppen består af repræsentanter fra alle tre operative kommandoer og Forsvarskommandoen. Arbejdet overvåges af en styregruppe med

forsvarschefen, forsvarsstabschefen og cheferne fra de operative kommandoer.

Rapporten skal baseres på en analyse af de nuværende operative kommandoer og deres opgaver. Den forventes at lægge op til en reduktion på cirka 15 procent svarende til 100-150 årsværk. Den skal yderligere indeholde en grovskitse over en eventuelt samlet kommando og forholde sig til en etapevis samling af de tre nuværende kommandoer, hvis det bliver besluttet.

Arbejdsgruppen skal aflevere en samlet redegørelse inden udgangen af uge 50. ■

ØGET DIALOG MELLEM FORSVARSCHEFEN OG GENERALAUDITØREN

Forsvarschef, general Peter Bartram, og chefen for Hærens Operative Kommando, generalmajor Agner Rokos, mødtes 12. oktober 2012 med generalauditør, Lars Stevnsborg og hans stedfortræder, vicegeneralauditør, Michael Sverdlin-Højer.

AF FORSVARSKOMMANDOEN

DIALOG

Formålet med mødet var at udveksle overordnede oplevelser og synspunkter relateret til auditørkorpsets seneste undersøgelser og retssager samt at orientere om auditørkorpsets rammer og forpligtelser ved behandlingen af militære straffesager.

- Det er naturligt, at det er en uafhængig myndighed uden for forsvaret, der kan efterforske og behandle militære straffesager. Auditørkorpsets uafhængighed må aldrig drages i tvivl. Sådan skal det være i et demokrati med uafhængige domstole. Men jeg er glad for, at generalauditøren og jeg er blevet enige om at styrke dialogen, således at vi kan afvise eventuelle misforståelser, siger forsvarschef og general Peter Bartram. ■

LEDER

Kære medarbejdere

Velkommen til tredje nummer af Forsvarsavisen. Når man som ansat i Forsvarskommandoen fra tid til anden kommer ud i virkeligheden – ud i det rigtige forsvar – så får man lejlighed til at høre, hvad der i virkeligheden optager forsvarets medarbejdere. I øjeblikket synes der meget forståeligt at være en betydelig interesse for et formodentlig kommende forsvarsforlig, der på mange områder vil ændre grundlæggende på vores organisering og processer. Både kaserner og medarbejdere er i spil og vores vaner vil blive udfordret. Det skal optage de fleste!

Jeg ville derfor ønske, at vi i dette nummer kunne komme tættere på et eventuelt forligsindehold. Sagen er imidlertid stadig i intens politisk behandling, og det er kun meget lidt, der slipper ud fra den proces og i ærlighed kan jeg sige, at der aktuelt ikke er nogen, som ved, hvornår et eventuelt forlig kommer. Vi tror, det er tæt på, men det er stadig gætværk!

Jeg kan selvfølgelig være så uheldig, at når denne avis læses, så har forliget overhalet både trykning og distribution, og at det følgelig vil optage os alle mere end at læse avisen.

Det håber jeg naturligvis ikke vil være tilfældet, og aktuelt er det planen, at næste nummer af Forsvarsavisen i december vil have forliget som tema – hvis det altså er kommet i hus på det tidspunkt. Under alle omstændigheder har både Forsvarskommandoen og underliggende myndigheder forberedt sig grundigt på de forventninger til kommunikation, som I medarbejdere måtte have. Vi skal nok gøre vores bedste for at sikre en god, ærlig, rettidig og grundig information om forligets indhold og konsekvenser.

I dette nummer af Forsvarsavisen kan du imidlertid bl.a. læse temaret om Afghanistan. Vi kommer godt omkring den største og mest udfordrende indsats for dansk forsvar nogensinde. Vi har denne gang også ekstra fokus på materielanskaffelser, hvor der er afsat ekstra plads. Man er nødt til at forundres og imponeres over, hvor mange samtidige materielanskaffelser – store og små – som forsvaret faktisk magter, og læseværdigt er det under alle omstændigheder, for godt materiel er altså en hovedkomponent i et moderne og effektivt forsvar.

God læselyst. ■

”
Jeg ville derfor ønske, at vi i dette nummer kunne komme tættere på et eventuelt forligsindehold.

Alan Kiilerich, oberstløjtnant
Chef for Forsvarskommandoens
Kommunikationsafdeling

Foto: Sara Skytte

KOLOFON

FORSVARSAVISEN

UDGIVES AF
FORSVARSKOMMANDOEN

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
ALAN KIILERICH

REDAKTØR
VICKIE LIND

FORSVARETS HOVEDREDAKTION
FORSVARSKOMMANDOENS
KOMMUNIKATIONSAFDELING
DANNESKJOLD-SAMSØES ALLÉ 1
1434 KØBENHAVN K

TELEFON +45 4567 4922
MAIL: HOVEDREDAKTIONEN@MIL.DK
WWW.FORSVARET.DK

OPLAG 30.000
FORSIDEFOTO: RUNE DYRHOLM / FTK
COPYRIGHT FORSVARET 2012
REDAKTION AFSLUTTET 15. NOVEMBER

TEMA OVERSIGT

Danske soldater
i Afghanistan
SIDE 5

Afghanske
rekrutter modta-
get med glæde
SIDE 6

Det er en kamp
mod uret
SIDE 7

Afghanistans
fremtid er et
spørgsmål om
loyalitet
SIDE 14

”
Du kan flyve over gærder og grøfter, og du kan sejle på de syv have. Men du løser ikke konflikten i Gereshk, hvis du ikke har soldater på jorden mellem de stridende.

Michael A. Lollesgaard
brigadegeneral

Afghanistan har fyldt meget for danske soldater, politikere og befolkningen i de seneste år. Missionen i sin nuværende form lakker imidlertid mod enden.

”BOOTS ON THE GROUND”

1. Brigade står for den afsluttende uddannelse før udsendelse til for eksempel Afghanistan. Her er brigadefører Michael Lollesgaard forrest til venstre ved at vise rundt og fortælle om uddannelsen ved Forsvarschefens Sikkerhedspolitiske kursus i år (SIKU). Foto: Heri Niclasen.

AF KAJ-IVAN BÆK / HOK

AFGHANISTAN

- Vi kan konstatere, at den måde, vi har valgt at uddanne og udsende danske soldater på i en 36 måneders cyklus i regi af en bataljonskampgruppe (BKG) fungerer, og at det er den, vi skal satse på i de kommende år. Det giver os sikkerhed for, at vi kan løse de opgaver, som politikerne måtte stille os, fordi BKG kan indeholde de grundlæggende kapaciteter, vi har brug for.

Det er den korte version af brigadegeneral Michael A. Lollesgaards vurdering, som omfatter viden og erfaringer indsamlet gennem de seneste ti år i primært Afghanistan-missionen.

Lollesgaard er chef for 1. Brigade og den officer, der har det overordnede ansvar for, at danske soldater, der indgår i uddannelsen forud for missionerne, er veluddannede og forberedte. Som planerne står nu, skal de danske militære enheder, som vi kender dem fra BKG, forlade Afghanistan i løbet af 2014. Det gør de med en stor portion erfaring og viden om indsættelser i konfliktområder, hvor der kan opstå et behov med dages varsel.

Michael Lollesgaard mener, at den danske hær skal bevare muligheden for at deltage i kontinuerlige operationer, og at vi skal bevare det rotationssystem, vi kender i dag. Det er opbygget for dels at tilgodese de familier, der involveres i en soldats missionsudsendelse, og dels for at give soldaten ro til at afvikle og rekreere efter en mission, før genopbygning og uddannelse til den næste mission begynder.

I alt gennemføres denne cyklus for det meste personel over en periode på tre år.

- Vores erfaringer siger, at netop BKG, eventuelt med ekstra specialister, er den rigtige størrelse. Med den kan vi gå robust ind, den giver mulighed for en vedholdende indsats (over flere år), og den har en størrelse, der betyder, at vi kan opretholde vort eget ansvarsområde i en mission. Det sidste har specielt vore allierede tillagt stor betydning, siger Lollesgaard, og tilføjer, at det derfor er vigtigt, at vi råder over alle typer kapaciteter, der kan tilbydes i en samlet pakke.

Motivationen bevares

Spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt at bevare motivationen blandt soldaterne, når størsteparten af de udsendte trækkes hjem i løbet af 2014, bekymrer ikke Michael Lollesgaard.

- Vi kan sagtens bevare motivation og skarphed, selv om det naturligvis i den henseende er bedst at have en aktuel mission at arbejde hen imod. Men også vores bidrag til Nato Response Force (NRF) trækker på danske soldater, og vi ved jo, at konflikter opstår meget hurtigt, og erfaringerne siger, at de fleste konflikter kun kan løses, hvis der er soldater på jorden blandt de konfliktende.

Altså "boots on the ground", som mange store hærførere har påpeget tidligere.

Vi ved også, at politikerne hidtil har ønsket en betydende dansk rolle i international konfliktløsning, og derfor skal hæren holdes skarp som om, vi havde en konflikt lige rundt om hjørnet, siger Lollesgaard.

- Jeg kan sagtens forestille mig, at vi kan komme til at deltage i både skarpe NATO-missioner eller bløde FN-missioner.

Det er op til politikerne. Selv om NATOs erfaringer med deltagelse i Afghanistan har været en bekostelig affære, så må det ikke afholde os fra igen at deltage i en robust NATO-operation, hvis verdenssamfundet ønsker det.

Fra chefens stol

- *Hvad har vi opnået i Afghanistan over de seneste ti år?*

- Hvis vi holder fast i det oprindelige mål, bekæmpelse af terrorister og deres træningslejre, så er vi vel næsten i mål. Vi har fået ganske god gang i genopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker (hær og politi), og jeg er fortrøstningsfuld i forhold til den målsætning, der siger, at de selv skal overtage ansvaret for sikkerheden fra 2014.

- *Hvad kan hæren bruge erfaringerne til?*

- Vi kan konstatere, at vi for alvor har lagt koldkrigsperioden bag os. Den danske befolkning har set, at konflikter er komplekse, og at de derfor skal imødegås med en styrke, der rummer evne og vilje til at sætte sig igennem ved kamp, vedligeholde og forbedre dialogen med en fremmed kultur samt udbygge samarbejdet både militært og civil. Vore soldater har forstået det og agerer i forhold hertil, og derfor bør vi fastholde dette fokus, når vi generisk forbereder os til de kommende missioner. Som med sikkerhed kommer, slutter brigadegeneralen. ■

DANSKE SOLDATER I AFGHANISTAN

De første danske soldater blev udsendt til Afghanistan i 2001. Gennem de seneste 11 år er størrelsen og sammensætningen af de danske styrker og deres opgaver ændret i takt med udviklingen. Det vil de også blive fremover.

AF PEDER ENGGÅRD / HOK

OVERBLIK De første danske soldater i Afghanistan var jægersoldater, der fra slutningen af 2001 og i første halvdel af 2002 i Task Group Ferret under amerikansk kommando deltog i jagten på ledere af terrornetværket Al-Qaeda i det østlige Afghanistan.

Fra januar 2002 udsendtes et dansk kontingent (DANCON) til den nystartede International Security Assistance Force (ISAF) mission. Styrken arbejdede med forbindelsesvirksomhed til de forskellige parter omkring hovedstaden Kabul. I første halvdel af 2002 indgik der en ingeniør- og ammunitionsrydningssektion i DANCON. Der er fortsat et mindre bidrag af blandt andet stabsofficerer i Kabul.

Provincial reconstruction teams

Fra 2002 til 2011 udsendtes et varierende antal danske militære observatorteam på seks personer til provincial reconstruction teams (PRT). De patruljerede og registrerede behov for genopbygningsprojekter, som de humanitære organisationer så kunne prioritere og iværksætte.

Fra 2002 til 2007 i Mazar-e-Sharif i det nordlige Afghanistan, fra 2005 til 2008 i Feyzabad i det nordøstlige Afghanistan og fra 2005 til 2011 i Chaghcharan i det centrale Afghanistan.

I krig i Helmand

I juni 2006 blev opgaven for de danske soldater i Afghanistan udvidet markant ved indsættelse af operative enheder. På de første hold blev der udsendt en mindre stab, et målklaringsbidrag, et CIMIC-bidrag og en let opklaringseskadron, der skulle operere under britisk kommando i Helmand-provinsen i det sydvestlige Afghanistan. Selvom danske opklaringsenheder principielt skal løse sine opgaver uden kamp, blev allerede hold 1 meget hurtigt engageret i hårde kampe blandt andet ved distriktshovedstaden Musa Qala i den nordlige del af Helmand-provinsen. Opgaverne og antallet af soldater var nogenlunde ens på hold 1-3.

Dansk kampgruppe

Fra 2007 blev det danske bidrag opstillet som en dansk kampgruppe med eget ansvarsområde i det centrale Helmand. Hold 4 blev udsendt i august 2007 med stab, specialister og et mekaniseret infanterikompani, mens holdet i oktober og november blev udvidet med en spejdereskadron og en kampvognsdeling Leopard 2A5. Herefter var der ca. 550 danske soldater i kampgruppen.

En væsentlig opgave for den danske kampgruppe blev etablering af en række patruljebaser, hvorfra de danske styrker kunne støtte de afghanske sikkerhedsstyrker i området på begge sider af Helmand-floden,

nord og øst for den betydelige handelsby Gereshk.

Der blev dagligt kæmpet hårdt, både i forbindelse med patruljering og fra de anlagte patruljebaser. Målet var at hindre Taleban i at operere frit, da det undergravede de afghanske sikkerhedsstyrkers opbygning.

Samtidig løste andre dele af den danske kampgruppe mere mobile opgaver ved indsættelse i operationer i det danske ansvarsområde sammen med britiske og afghanske styrker.

Den danske kampgruppe havde hovedkvarter i Camp Price, der ligger ca. 20 km sydvest for Gereshk ved Highway 1.

Kæmpe og uddanne

En del af de danske enheders opgave i Helmand har i stadig stigende grad været at træne og vejlede afghanske sikkerhedsstyrker i området. Dette dels gennem samarbejde mellem danske, britiske og afghanske operative enheder, dels efterhånden gennem udsendelse af enheder, der havde som eneste opgave at støtte og uddanne afghanske soldater og politifolk. På hold 12 var der godt 700 danske soldater i Helmand.

Med hold 13 i februar 2012, skete der igen en markant ændring i styrkens størrelse og ikke mindst sammensætning. Der blev ikke længere opstillet en dansk kampgruppe, og det danske bidrag blev reduceret med blandt andet et infanterikompani. Samtidig blev

antallet af soldater, der alene skulle vejlede de afghanske sikkerhedsstyrker, forøget.

Danmark fik fra februar 2012 ansvaret for at vejlede instruktørerne på et regionalt militært træningscenter nær Camp Bastion, hvor afghanerne selv uddanner et stort antal menige, korporaler og sergenter til hæren.

De tilbageværende danske kamp- og

Danske soldater har optrådt i forskellige konfigurationer i Afghanistan. Her er danske infanterister afsiddet under et stop med en kolonne.

kampstøtteenheder indgik i en britisk kampgruppe, der overtog det tidligere danske ansvarsområde.

Nutid og fremtid

Selvom de afghanske sikkerhedsstyrker er blevet bedre til selv at kunne løse sikkerhedsopgaven, er der stadig behov for støtte fra de danske kampenheder. De danske styrker er fortsat indsat dagligt i opgaver, der jævnligt fører til kamphandlinger.

Det nuværende hold 14 i Afghanistan har således i sine første tre måneder været i kamp adskillige gange.

På hold 14 er der nu knap 600 soldater.

Træningscentret overdrages til afghanernes eget ansvar af hold 14, så antallet af danskere reduceres yderligere til ca. 550, når hold 15 overtager.

De danske kampenheder ventes at fastholde den nuværende organisation gennem hold 15 og 16 frem til udgangen af 2013.

Sammensætningen herefter er endnu ikke afklaret, men der forventes en reduktion af danske kampenheder i løbet af 2014.

(Ovennævnte omfatter kun enheder udsendt af Hærens Operative Kommando). ■

Op til præsidentvalget i 2009 var enheder fra Jægerkorpset i en periode indsat for at støtte den Danske Kampgruppe i Helmand.

Fra midten af juli til midten af oktober 2009 bemandede og ledede Danmark det britiske felthospital i Camp Bastion med ca. 100 personer (læger, sygeplejersker, sygepassere og andet sundhedsfagligt personel).

Skydeøvelser foregår lige som i Danmark under stram kommando. Her sidder rekrutter og venter på at komme frem til skydelinjen, som deres kammerater indtager med liggende skydestilling.

AFGHANSKE REKRUTTER MODTAGET MED GLÆDE

Efter den muslimske ramadan stod det Regionale Militære Uddannelsescenter (RMTC) i Helmand klar til at modtage nye rekrutter – Nu er 1001 afghanere mødt op til uddannelse.

TEKST OG FOTO: H. P. SCHÖSLER / DANCON 14

REKRUTTER

- Vi har ventet på disse rekrutter siden starten af august, så det er rigtig dejligt at se, at de endelig er kommet. Vi glæder os til at komme i gang med vores arbejde, siger sergent Andreas.

Andreas er én af 35 mentorer i det danske Training, Monitoring, and Liaison Team (TMLT), som bistår de afghanske officerer og instruktører på træningscentret i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af forskellig militæruddannelse.

Motivationen for at melde sig til den afghanske hær varierer. Fælles for alle de unge afghanske rekrutter er dog stoltheden over at blive iklædt den militære uniform med det afghanske flag på venstre skulder. En stolthed som tydeligt ses i de ranke rygge og målrettede bevægelser.

- Jeg kommer fra det nordlige Afghanistan, hvor jeg har været skolelærer, men nu har jeg valgt at blive soldat for

Afghanistan og dens befolkning, siger Omid på fejlfrt engelsk.

Andreas overlader Omid til de folk, der skal registrere ham og fortsætter ind i et nærliggende og overfyldt telt med sin afghanske kollega.

I teltet vil Andreas overvære og mentore en lektion omhandlende etik og moral i den afghanske hær.

Poeten og soldaten

Efter fire ugers forløb ud af i alt ni uddannelsesuger afslører Omid en ny side af sig selv, inden han skal på skydebanen:

- Jeg er poet. Jeg skriver digte om livet, om mig selv og om Afghanistan, siger han uden tøven eller forlegenhed. Omid deltager i den indledende geværuddannelse med sine kammerater på RMTC på en åben grusplads under Helmands skarpe middagssol.

Omid er en 22-årig rekrut i den afghanske hær, som er i gang med den militære grunduddannelse, som om ganske få uger

vil bringe ham ud til den blodige frontlinje i Helmand i krigen mod Taleban.

Det er denne proces og uddannelse fra civilist til soldat, som mentorerne i det danske TMLT overværer og støtter med vejledning og gode råd. Den uddannelse, som Omid og de 1000 andre rekrutter er kommet godt i gang med, omfatter i grove træk helt basale militære færdigheder som førstehjælp og våbenuddannelse. Der bruges dog også tid på læse- og skriveuddannelse, så rekrutten allerede nu forberedes på et liv efter militæret.

- Jeg er soldat, fordi jeg gerne vil gøre en forskel for Afghanistan og den afghanske befolkning, og fordi jeg ikke kunne finde arbejde hjemme, fortsætter Omid. Han kommer fra byen Jalalabad i det østlige Afghanistan ca. 100 kilometer øst for Kabul, hovedstaden i Afghanistan.

God atmosfære

De danske mentorer er efterhånden velkendte ansigter på træningscentret

blandt både de afghanske officerer, befalingsmænd og rekrutter. Der er altid god stemning, når de danske mentorer møder op til den daglige tjeneste. Den gode atmosfære udspringer primært af gensidig kollegial respekt og anerkendelse. Den positive stemning er samtidig en konsekvens af de danske mentorers vedholdende engagement og tilstedeværelse hos de afghanske enheder på RMTC.

På mange måder deler de danske og afghanske soldater vilkår i forhold til savnet af familien og længslen efter hjemstavnen. Det er blandt andet på den baggrund, at sympatien og de menneskelige relationer opstår – på tværs af landegrænser og kulturelle forskelligheder.

Det er her, den gensidige erkendelse af Afghanistans usikre situation opnås, men samtidig er det også her, at viljen til sejr og et fælles håb om en lys fremtid for Afghanistan etableres. **Læs mere om kapacitets opbygningsenheden på forsvaret.dk/hok.** ■

DET ER EN KAMP MOD URET

I krig er der behov for indkøb af masser af materiel, men også en portion rettidig omhu og tålmodighed.

TEKST OG FOTO: FLEMMING DIEHL / FMT

MATERIEL Når man sender soldater i kamp, opstår der hele tiden behov for nyt og bedre materiel. Det kan være bedre geværer, bedre køretøjer eller udrustning, som giver en bedre beskyttelse. Igen og igen bliver indkøberne sat i sving, og ganske ofte tager tingene længere tid, end man kunne ønske.

Det skyldes, at man ikke kan gøre som i privaten, når der bestilles julegaver over nettet. Her finder man varen, betaler med dankortet, og få dage efter er den leveret med posten.

Sådan foregår det ikke, når man skal bruge millioner af skatte kroner. Hver en krone skal bruges med masser af omtanke, bedst muligt og efter bogen. Uret begynder at tikke. - Hvis vi ikke allerede har en såkaldt rammeaftale på materiellet, er det tommelfingerreglen, at det tager op til 24 måneder at anskaffe nyt materiel. Det er fra beslutningen om, at man skal begynde med planlægningen, til soldaterne modtager det nye materiel, siger Trine Øksnebjerg, der er chef for Program- og koordinationssektionen i Forsvarets Materieltjeneste (FMT).

Det naturlige spørgsmål er, hvorfor det tager så lang tid?

Hvad skal grejet kunne?

Den første del af svaret finder man i et gammelt ordsprog – hastværk er lastværk. - Hvis der ikke bruges tid på at planlægge indkøbet ordentligt, risikerer vi, at få materiel, der ikke opfylder de operative behov, som er alt for dyrt, eller som vi efterfølgende ikke kan vedligeholde, påpeger Trine Øksnebjerg, der har fået opgaven at forklare, hvorfor et vellykket indkøb tager tid.

Ifølge hende lægges de første sten til en god anskaffelse i dialogen mellem FMT og de operative kommandoer, det vil sige kunden, der skal have materiellet. I den fase skal kunderne beskrive, hvad de skal bruge det nye grej til, og derefter skal markedet undersøges.

- Et godt kendskab til, hvad der er af muligheder på markedet, er afgørende for det efterfølgende forløb, siger Trine Øksnebjerg, der pointerer, at det ikke er lig med, at man frit kan vælge på hylden. For udover at man skal se på pris og kvalitet, skal man også skaffe sig et overblik over, hvad der er brug for af delsystemer, udstyr til støtte, logistik, ekstern vedligeholdelse, dokumentation med mere. Oveni skal man blandt andet have styr på, om materiellet senere kan opdateres, og hvad det koster i drift. Først når disse ting er på plads, skal der tages stilling til, hvordan selve købet kan ske, hvilket ofte vil være ved at sende det i udbud.

Nyt materiel skal ofte i udbud, hvor der er en lang række af fast definerede tidsfrister, der kan være alt fra uger til måneder. De bestemte tidsfrister skal blandt andet sikre, at alle leverandører har tid til at sammensætte et tilbud. Men for at det kan ske, skal forsvaret have skrevet i udbudsmaterialet, hvad der efterspørges. Og man skal tænke sig grundigt om i forhold til, hvad man skriver i det materiale. For når udbudsmaterialet er sendt ud til leverandørerne, binder bordet. - Får vi ikke forberedt udbuddet ordentligt, herunder beskrevet og ikke mindst prioriteret vores krav til materiellet, kan det ende med, at hele udbuddet skal gå om. Enten fordi udbuddet ikke resulterer i materiel, der opfylder vores behov, eller fordi vores krav er så specifikke, at kun én leverandør kan leve op til dem og kan så sætte prisen så højt, som han vil. Vi behøver ikke tage imod tilbuddet, men siger vi nej, skal vi starte forfra med et nyt udbud, forklarer Trine Øksnebjerg. Fejl i processen kan også betyde, at et udbud skal gå om, og så må soldaterne vente længere tid på det nye udstyr.

Oftest kører udbuddene dog som de skal, og når leverandørernes tilbud er i hus, skal de evalueres. For det meste er evalueringen en samlet bedømmelse af pris, kvalitet og omkostninger til drift og bortskaffelse. Ofte gennemfører forsvaret også brugertest – for eksempel ved indkøb af støvler - og selvom

Tommelfingerreglen er, at det tager op til 24 måneder at anskaffe nyt materiel, siger Trine Øksnebjerg.

det tager tid, er det værdifuldt for at sikre, at vi får den bedste vare.

Når beslutningen så er taget, og krydset er sat på kontrakten, går der ofte også en del tid, før materiellet kommer ud til soldaterne.

Hvem gør hvad og hvordan?

Har forsvaret skrevet kontrakt på noget, der er efterspurgt af mange lande, kan leveringstiden være måneder – eller år. Når materiellet så endelig leveres til forsvaret, kommer dilemmaet. Skal man straks sende det ud til soldaterne, for eksempel dermed umiddelbart at hæve sikkerhedsniveauet på den korte bane? Eller skal man vente til, dokumentationen er klar, og at soldaterne og mekanikerne har fået den rette uddannelse? Sidstnævnte vil sikre, at soldaterne på den lange bane kan bruge og vedligeholde materiellet korrekt, og at reservedelene er der, hvis det går i stykker, - hvilket også kan have betydning for sikkerhedsniveauet.

- Vi skal altid have soldatens sikkerhed i fokus. Det betyder nogle gange, at vi har et presserende behov for at hæve sikkerheden i missioner lige nu og her. Så gør vi det – vel vidende, at vi får nogle problemer på længere sigt, siger Trine Øksnebjerg, som afsluttende pointerer:

- Der arbejdes hele tiden på at forbedre hele processen; både så vi kan anskaffe materiellet bedre og billigere, og så vi samtidig er sikre på, at vi har den nødvendige dokumentation. Men også, at vi hele tiden kan gøre det hurtigere.

Køb fra andre lande og NATO

Hovedreglen er, at anskaffelser sker ved udbud,

men der er andre muligheder. Forsvaret kan købe via NATOs indkøbsorganisation, NATO Support Agency (NSPA). Forsvaret kan trække på en indgået rammeaftale eller købe materiel direkte fra deltagernationers beholdninger samt etablere programmer, hvor deltagernationer udnytter storkundefordele handelsmæssigt.

En anden mulighed er, at anskaffelser sker i samarbejde med andre landes regeringer enten i form af klassisk Memorandum Of Understanding (MOU) samarbejde eller gennem de forskellige former for Smart Defence samarbejde.

Andre gange kan forsvaret indgå en kontrakt med den amerikanske regering - Foreign Military Sales (FMS), hvilket også defineres som en "Government og Government" aftale. Aftalen er så, at USA leverer materiellet primært fra deres egne lagre.

Ingen er de ovennævnte metoder er nødvendigvis hurtige, for et samarbejde med andre nationer kan for eksempel kræve godkendelse ved forskellige myndigheder i landene og eventuelt regeringer samt kunne efterleve nationale regler og love. ■

RAMMEAFTALER

Visse udbud er ofte udformet på den måde, at forsvaret skriver kontrakt på en såkaldt rammeaftale. En rammeaftale åbner mulighed for genanskaffelser inden for aftalens løbetid, der som hovedregel løber over fire eller syv år.

Idéfase	Planlægning	Markedsundersøgelse	FMT beslutningsbriefing 1	Udbud	Tilbuds-evaluering	FMT beslutningsbriefing 2	Kontrakt-indgåelse	Implementering og aflevering	Afslutning
---------	-------------	---------------------	---------------------------	-------	--------------------	---------------------------	--------------------	------------------------------	------------

OVERBLIK

REDIGERET AF
VICKIE LIND
VICKIE@FTV.DK

På minejagt i Sejerøbugten

MINER: Søværnet har uskadeliggjort otte engelske bundminer fra Anden Verdenskrig i Sejerøbugten. Søværnets Minerydningsenhed - MCM Danmark - fandt minerne under søværnets store øvelse DANEX NOCO i september. De otte miner lå tæt på et undersøisk kabel, så Frømandskorpsets minedykkere måtte flytte nogle af dem, før de kunne bortsprænges, mens resten blev uskadeliggjort ved hjælp af en særlig forsigtig sprængningsteknik. MCM Danmark fortsætter minejagten i Langelandsbæltet, der blev kraftigt mineret både i Første og Anden Verdenskrig. ■

Trussel mod landets sikkerhed

CYBERKRIG: Det skete for Estland i 2007, da ministeriers, mediers og telefonselskabers hjemmesider blev angrebet. Det skete for Georgien i 2008, da et kæmpemæssigt cyberangreb lammede et stort antal officielle hjemmesider, og det skete for Iran i 2010, da det iranske atomanlæg Natanz blev angrebet af computervirusen Stuxnet. Men det kunne også være sket i Danmark, hvor truslen fra cyberangreb i dag udgør den største trussel mod landets sikkerhed. Det fremhæver Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) i en ny risikovurdering af de største trusler mod Danmark. ■

Der er flere billeder fra Night Hawk på [facebook.com/flyvevaabnet](https://www.facebook.com/flyvevaabnet).....

Samarbejde på tværs er vejen frem

AF KITT KRISTENSEN / FTK

PLANLÆGNING

Chef for operationsafdelingen i Helicopter Wing Karup, oberstløjtnant Henrik Kanstrup har under Night Hawk 2012 stået i spidsen for Special Operations Air Task Group, SOATG. En organisation, hvis vigtigste opgave er at stå for den taktiske planlægning og koordination af flyvølsenerne med helikoptere og transportfly

- Vi planlægger alt i en 96-timers cyklus. Det vil sige, at vi får opgaverne ind 96 timer før, de skal udføres. Når specialstyrkerne ved, hvilke fly og helikoptere de skal bruge for at kunne gennemføre en mission, så er det op til os at sørge for planlægningen, forklarer Henrik Kanstrup, der under Night Hawk i praksis var den, som i sidste ende skulle godkende missionerne.

Koordineringens kunst

Inden Night Hawk 2012 blev blæst i gang, var de væsentligste roller i SOATG fordelt. I første omgang rollerne som henholdsvis Air Mission Commander, som er den, der har ansvaret for den enkelte mission, og Mission Manager, som er hans højre hånd. Under Night Hawk planlagde de to missioner med transportfly og op til otte helikoptere på samme tid. Alt sammen mens de samtidig skulle sørge for at koordinere med F-16 og overvågningsfly. Henrik Kanstrup mener, at øvelsen har givet dem mulighed for at samarbejde endnu mere på tværs af værn og specialstyrkerne. - I og med at vi er samlet på Flyvestation Aalborg og mødes face-to-face, så kan vi lære af hinanden. Vi er henover øvelsen begyndt at se, hvad det er F-16 kan, som vi kan bruge eller hjælpe til med. Det er derfor godt at have fokus på, hvordan vi kan optimere samarbejdet mellem helikopteroperationer og F-16, da vi kan få virkelig meget ud af hinanden, forklarer han. ■

”

Der er ingen tvivl i mit hjerte om, at hvis man vil noget med specialoperationer, så skal man også have en fælles stab. Det mener jeg sagtens, at vi kan være med til at opstille i samarbejde med specialstyrkerne og de tre værn.

Henrik Kanstrup
oberstløjtnant

NIGHT HAWK

10.021 KR

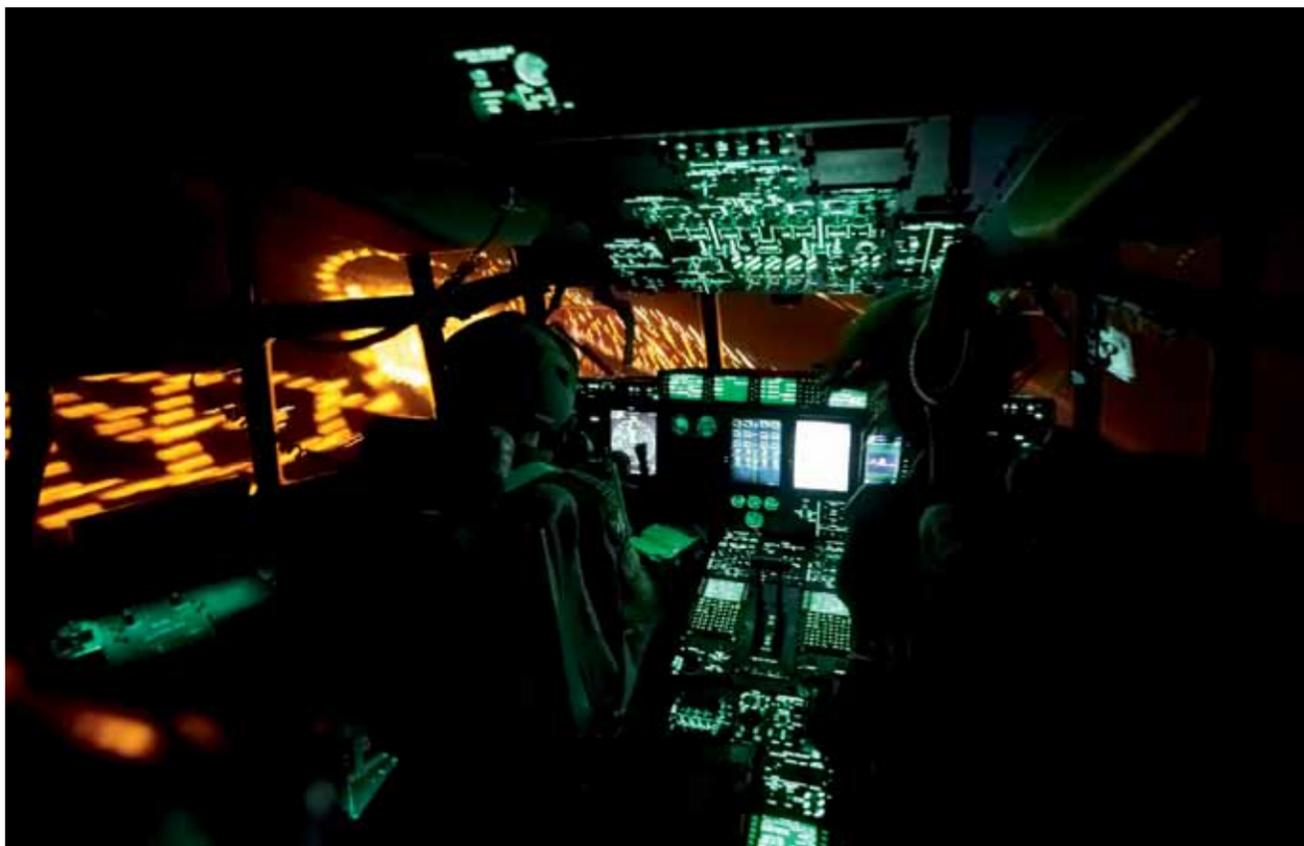
BELØBET, SOM BESÆTNINGEN PÅ TRITON SAMLEDE IND TIL KNÆK CANCER

Veteraner gratis i Tivoli

VETERANER: Soldater og civile, der har været i international tjeneste over 28 dage, kan nu få et gratis årskort til Tivoli. Bestilling af årskort sker ved, at den enhed, man har været udsendt med, fremsender et samlet oplysningsskema til Hærens Operative Kommando. Enkeltmandsudsendte kan kontakte Det Danske Internationale Logistikcenter. Det personlige årskort til Tivoli kan tildeles én gang per udsendelse, og værdien af årskortet skal indberettes til Skat. Foreløbig gælder ordningen til og med 2013. ■

Læs flere artikler fra Night Hawk på forsvaret.dk/hok.....

Med et nyt og udbygget setup og en lidt ændret struktur gav årets Night Hawk øvelse en god ramme for at øve og træne special-styrkeoperationer i forskellige operative miljøer.

AF MICHAEL CHRISTIANSEN / HOK / MAD SANDER / FTK / FOTO: FLV FOT

ØVELSE Som tidligere år blev øvelse Night Hawk indledt med teknisk træning, som Jægerkorpset havde tilrettelagt. Deltagerne fra ind- og udland fik mulighed for blandt andet at træne skydning i operative miljøer, skydning fra helikoptere, fast roping, land on, faldskærmsspring over både land og vand, etablering af midlertidige landepladser for fly samt in- og eksfiltration på forskellige måder.

Øvelsesstrukturen betød samarbejde på tværs af nationer, og ofte blev personel indsat af fly og helikoptere fra et andet land, og landstyrkerne blev sammensat med elementer fra flere lande.

- Vi har nået de mål, vi satte for øvelsen – at øve relevante elementer i forbindelse med gennemførelse af specialoperationer i et operativt scenarie, siger oberstløjtnant Claus Wammen, chef for Jægerkorpset.

Udfordrende land- og luftsamarbejde

Night Hawk udfordrede flyvevåbnet på koordinationen mellem luft- og landstyrker i særdeleshed ved etableringen af midlertidige militære luftbaser, Forward Operation Bases, FOB.

- FOB'erne, hvorfra fly og helikoptere kunne operere sikkert, involverede mange af flyvevåbnets kapaciteter. Soldaterne fra Security Force varetog bevogtningen, mens bombehendene fandt eventuelle improviserede sprængladninger. Og når fly og helikoptere landede, skete det med hjælp fra vores mobile flykontrolteam. Fra FOB'erne fløj specialoperationsstyrkerne ud på missioner, og skulle nogle blive såret stod vort medicinske personale klar. Desuden kunne helikopterne tanke, og vi havde et brandberedskab. Flyvevåbnet leverede altså komplette militære lufthavne, fortæller oberstløjtnant Jan Dam fra Flyvertaktisk Kommando.

Nye stabsfunktioner

Koordinationen mellem land- og luftstyrker gav flyvevåbnets stabsofficerer erfaring med militære koncepter, som Danmark hidtil kun i begrænset omfang har øvet.

- Indsættelsen af de landbaserede styrker blev koordineret af en Special Operations Air-Land Integration enhed, SOALI, og en sådan har flyvevåbnet ikke tidligere drevet. Den enhed, der overordnet styrer land- og luftstyrkerne, den såkaldte Special Operation Air Control-enhed, SOAC 'en, har flyvevåbnet kun en gang før gjort sig praktiske erfaringer med, forklarer Jan Dam. ■

NIGHT HAWK / FAKTA

Øvelsen blev styret fra et kommandocenter indrettet i containere placeret i en hangar på Flyvestation Aalborg med Jægerkorpsets næstkommanderende, major Bo Jantzen, som leder af øvelsen.

Under øvelsen blev anvendt 22 objekter fordelt over Jylland, Sjælland og Bornholm, blandt andet kalkgruber, enligt beliggende bygninger, komplekse fabriksanlæg og uddannelsescentre, hvor der normalt trænes redningshold.

Personel fra Hjemmeværnet agerede personellet på objekterne. Samlet deltog omkring 250 personer fra hjemmeværnet.

Øvelsesdeltagerne og de mange hjælpere var indkvarteret i telte og containere opstillet i SOF City (Special Operation Force-by) på flyvestationen.

OVERBLIK

REDIGERET AF
VICKIE LIND
VICKIE@FTV.DK

Medaljer for særlig indsats

HÆDERSBEVISNING: Sergent Jakob W.M. Pantan-Kristiansen og læge Mohammad Sohail Asghar har fået Forsvarsministerens Medalje. Pantan-Kristiansen fik medaljen, da han som kampvognskommandør i forbindelse med to træfninger indenfor samme måned i Afghanistan 2012 udviste særligt mod og frygtløs vilje til at nedkæmpe fjenden på trods af, at han begge gange blev såret af fjendtlige skud. Læge, ph.d og master i disastermanagement Mohammad Sohail Asghar fik medaljen for at have ydet en særlig handlekraftig indsats som læge på Beredskabsstyrelsens medicinske nødhjælpshospitaler under oversvømmelserne i Pakistan i 2010. ■

Veteraner til kamp

VETERANER: 200 veteraner demonstrerede den 23. oktober for en afskaffelse af den såkaldte 6-måneders regel. Veteranerne mener, at reglen gør det vanskeligt for dem at få anerkendt Post Traumatisk Stress Syndrom som en arbejdsskade efter en international mission. De skal nemlig tale med en fagperson og have bevis for deres traume inden for seks måneder efter endt udsendelse, ellers kan de ikke få erstatning. Mange opdager først langt senere, at de har problemer. ■

Se nyheder på forsvaret.dk

Hvem gør hvad, hvis skibet springer læk, eller der går ild i noget om bord? Det træner Nymfens besætning på Søværnets Havarikursus i vand, røg og maskinlarm.

AF BERIT UDDBYE / SOK

ØVELSE

Luften er fuld af røg, lyden af lavtflyvende kampfly og soundtracket fra Top Gun. Både flylarm og sang kommer fra højttaleren på toppen af vippeskroget på Søværnets Havarikursus. Her er 11 besætningsmedlemmer fra patruljefartøjet Nymfen på øvelse, mens vandet fosser ind gennem huller i skroget. Vippeskroget krænger fra side til side, men de 11 besætningsmedlemmer er vant til søgangen og mister ikke balancen. En brandpumpe udsender maskinlyde og en dunst af benzin. Skibet bliver beskudt og er sprunget læk. I maskinrummet står to besætningsmedlemmer i vand til halsen og forsøger at begrænse dets indtrængen, så pumpen kan følge med.

Flydende kontrol

Skibschefen og mester står på øverste dæk og lytter til indsatslederen. De må stikke hovederne tæt sammen for at kunne høre hinanden.

"Jeg har to mand i maskinrummet og to i lukafet," halvraber indsatslederen. Der hersker kontrolleret kaos. I lukafet flyder to madrasser rundt, mens vandet stiger og næsten når mændene til livet. Den ene banker trækiler i en revne i skroget, mens den anden skruer en havaripøs fast over et stort hul.

Drivvåd feedback

- Vi lærer hinanden bedre at kende under øvelser som den her. Samtidig finder vi ud af, hvem der gør hvad ved lækage, siger overkonstabel Lars Fonnesbæk fra Nymfen.

Klædt i ens kedeldragter i forvasket blåt stof samles besætningen til en omgang drivvåd feedback.

- I arbejdede velovervejede, og der var godt styr på at fordele opgaverne, siger Mogens Kastberg Larsen, fagspecialist ved Søværnets Havarikursus. ■

FAKTA

Søværnets Havarikursus i Hvims, Nordjylland

- Underviser søværnets medarbejdere i almen-D (lækstopning), brandbekæmpelse (eksempelvis røgdykning), CBRN (beskyttelse mod- og sporing af kemiske, biologiske, radiologiske og atomare stoffer), sanitet (førstehjælp), redning og olieforureningsbekæmpelse

- I 2012 kommer i alt 17 besætninger gennem samme kursus som Nymfens besætning

- En besætning bør jævnligt gennemføre kurset, men der stilles kun krav til repetition af røgdykning senest hvert 5. år

- Besætningerne har indflydelse på kursets indhold, så det bliver relevant

- Hvis besætningen er stor, deles den op i hold på 15 personer

Vandet stiger i maskinrummet, mens besætningen bekæmper dets indtrængen gennem luger og skudhuller. Foto: Peter Georg Jørgensen

Gammelt fly fundet efter 80 år

HAVARI: Resterne af et træningsfly fra 1930'erne, en dansk konstrueret O-Potte, der efter at være havareret blev brugt som skydemål, er i forbindelse med minerydning fundet og gravet frem ved Melby på Sjælland.

Flyvevåbnets Historiske Samling, der stod bag udgravningen, havde håbet at finde hele skroget, men fandt dog kun mindre metalstykker fra flyet. Flyet har været sagnomspundet, for siden det blev begravet på Melby strand i 1930'erne, har ingen præcist kunne udpege hvor. Det kan man nu, fordi det lykkedes at finde en aluminiumsplade med flynummeret. ■

Sikker vej

TRAFIKSIKKERHED: Et uheld i foråret ved det militære øvelsesterræn i Oksbøl betyder nu, at et vejstykke i det pågældende område er blevet mere sikkert at færdes på. Varde kommune har nemlig reageret positivt og hurtigt på en henvendelse fra Trænregimentet vedrørende en uhensigtsmæssig afmærkning af en vej, hvor et militært køretøj kørte af vejen og ned i et vandløb, hvor den bevidstløse fører af køretøjet var i livsfare.

Vejen er nu forsynet med kantpæle, så trafikanterne også i dårligt sigte og mørke kan se vejens forløb. ■

FAKTA

- Den danske Challenger har været udstationeret på Seychellerne siden august måned.
- 20 mand er med på Seychellerne, mens yderlige to fra holdet fysisk sidder i en efterretningsafdeling i Storbritannien.
- Flyet er i luften på overvågningsmission op til seks dage om ugen.
- Foruden overvågning har flyet også været brugt til at nedkaste kritiske reservedele til NATOs skibe i område.

Systemoperatør Daniel på arbejde ved konsollerne i Challengeren.

JEG FORSTÅR PIRATERNE

Efter at have brugt otte uger på at overvåge pirater ved Somalia fra en Challenger forstår systemoperatør Daniel meget bedre, hvorfor der er problemer med pirater.

TEKST OG FOTO: RUNE DYRHOLM / FTK

SEYCHELLERNE - Det er utroligt spændende at flyve i et område, hvor vi ved, at der er pirater. Det er en lidt mere offensiv type operationer, end vi er vant til, når vi for eksempel flyver fiskeri-inspektion på Grønland eller Færøerne, siger Daniel Munkesø. Han er udsendt til Operation Ocean Shield med Challengeren, og han er en af to systemoperatører, som betjener flyets radar og kamerasystemer.

Fra Seychellerne, hvor den danske Challenger og det 20 mand store hold har base, er der omtrent halvanden times flyvning til Somalia. Siden august har de patruljeret i det Indiske Ocean og op langs den tørre og øde somaliske kyst, hvor piraterne typisk stævner ud fra.

- Jeg kan godt huske, at pulsen steg lidt, da vi hoppede i de skudsikre veste og første gang fløj ind imod den somaliske kyst. Vi var utroligt opmærksomme på selv de mindste detaljer, og ikke en eneste kamel undgik vores opmærksom, fortæller Daniel.

Besætningen på flyet er i alt på fem mand. En mission varer mellem seks og syv timer, hvor opgaven er at indsamle efterretninger i form af billeder og video af aktiviteterne både på havet og i de lejre, der ligger spredt inde på kysten. Den første del af udstationeringen faldt sammen med monsunen, som giver store bølger og dermed mindre aktivitet på havet - både af fiskere og pirater.

- Vi vidste godt, at vi ikke skulle forvente, at der var så meget aktivitet under monsunen. Men der er et skib,

som vi ved, er kapret af pirater. Første gang vi kom over til det, var det slut med gisninger, for vi vidste, at få hundrede meter under os sad der gidsler, og der gik bevæbnede pirater rundt på dækket. Det var en meget speciel oplevelse at flyve hen over, husker Daniel.

Forståelse for piraterne

Det danske fly er det eneste fra NATO, som dækker et kæmpe område af det Indiske Ocean. Et område godt og vel på størrelse med Europa. De fleste af timerne i flyet observerer Daniel Somalia igennem det kraftige teleobjektiv fra det elektrooptiske kamerasystem, som er monteret på ydersiden af flyet.

- Jeg kan ikke undgå at tænke på, at inde på land må de virkelig leve livet på et

eksistensminimum. Vi flyver hundredevis af kilometer langs den ekstremt gølle kyst, og pludselig er der en samling telte og småhuse i midten af ingenting. Det er faktisk svært at forestille sig, hvad de skulle leve af herude, hvis det ikke lige var for fiskeri eller pirateri, så jeg kan sagtens sætte mig ind i, hvorfor der er nogen, der bliver pirater. Det er jo et utroligt fattigt land, så hvis de lige pludselig har muligheden for at få fat i et skib og få en masse penge for dem om bord uden, at der nødvendigvis er nogen, der har måttet lade livet, så kan jeg godt sætte mig ind i deres situation. I den sammenhæng kan jeg godt se, hvad der driver piraterne, slutter Daniel.

Besætning og fly har afsluttet missionen for denne gang. De landede på Flyvestation Aalborg den 25. oktober. ■

UDRYKKNING TIL PIRATANGREB

AF RUNE DYRHOLM / FTK

PIRATANGREB Under en patrulje ved Somalia blev Challengerbesætningen kaldt til et formodet igangværende piratangreb på et dansk skib.

- Vi gik straks op i højden for at kunne flyve hurtigere og nåede ud til skibet så hurtigt som muligt. Da vi fik visuel

kontakt til skibet, fik vi bekræftet, at alt stadig var, som det skulle være om bord. Vi aftalte med skibets besætning, at vi skulle afsøge området i en stor radius omkring dem for mistænkelige fartøjer, forklarer HIF, der var 2. pilot på missionen.

Eftersøgningen gav heldigvis ikke anledning til yderligere bekymring.

- Jeg tror, at besætningen på skibet blev lidt lettede, da vi viste os i området, selvom vi ikke har direkte mulighed for at gribe ind ved at decideret angreb. Vi undersøgte alle de skiffs, vi fandt i området, og fik radiokontakt med et par tunfiskere, der muligvis har haft nogle aktiviteter med småbåde omkring sig, som måske godt kunne ligne starten på et piratangreb. ■

OVERBLIK

REDIGERET AF
VICKIE LIND
VICKIE@FTV.DK

SE VIDEO PÅ FOR-
SVARS-
KANALEN.TV

.....

Danske politifolk vejleder

AFGHANISTAN : Om få år skal politistyrken i Gereshk stå på egne ben. Seks danske politifolk hjælper politiledelsen med at skabe en effektiv styrke, som borgerne i byen har tillid til.

- Det er det eneste sted i Afghanistan, hvor der er civile politifolk som os ude på en politistation. Vi bor tæt på afghanerne og kan se til dem hver dag, og vi kan køre med dem ud, siger vicepolitidirektør Steen Sørensen. ■

AKO indviet

GRØNLAND: 31. oktober åbnede den nye Arktisk Kommando (AKO) i Nuuk. Det skete med deltagelse af Hendes Majestæt Dronningen, Forsvarsministeren og Forsvarschefen, der overværede en kort ceremoni, og derefter var på rundvisning. Chef for den nyåbnede kommando er tidligere CH FTK generalmajor Stig Østergaard Nielsen.

Samtidig med oprettelsen af Arktisk Kommando indviede forsvarret Forbindelseselement Færøerne (FEF) i Torshavn. Det skal videreføre opgaverne fra Færøernes Kommando. ■

Læs fakta om Operation Ocean Shield på forsvaret.dk/sok

PIRATER HAR OGSÅ RETTIGHEDER

En dhow, der viste sig at være en fisker på arbejde, observeret fra Lynx-helikopteren. Foto: SOK

Der er mange juridiske brikker, der skal falde på plads, før tilbageholdte, formodede pirater kan udleveres til retsforfølgelse. Derfor bliver mange af dem sat i land.

AF PERNILLE KROER / SOK

ADENBUGTEN

Siden 2008, hvor søværnet for første gang deltog i en antipirateri operation ud for Somalia, har de danske udsendte enheder tilbageholdt 286 formodede pirater. Af disse er 41 udleveret til retsforfølgelse. De øvrige er blevet sat i land.

At det kun er lykkedes at få så relativt få formodede pirater stillet for en dommer, skyldes, at det er en indviklet proces at få formodede pirater retsforfulgt. Bevisførelse er én af de afgørende faktorer. Chef for søværnets Internationale Operationer, kommandørkaptajn Lars Hjulgaard, forklarer.

- Når vores udsendte enhed har tilbageholdt formodede pirater, vurderer skibets chef sammen med militærjuristen og militærpolitiet som det første, om der er tilstrækkelige beviser for at kunne retsforfølge de tilbageholdte formodede pirater. Her er der de samme krav om beviser som i Danmark. Retsprincippet om, at ingen sigtet er skyldig, før han er dømt, gælder også for pirater.

Hvis danske myndigheder herefter kommer til samme konklusion, skal det afgøres, hvor de formodede pirater

”
Retsprincippet om, at ingen sigtet er skyldig, før han er dømt, gælder også for pirater.

Lars Hjulgaard

chef for søværnets internationale operationer

kan blive stillet for en dommer. I den forbindelse skal en række forhold være opfyldt, og det vil være afhængigt af det pågældende lands mulighed for at retsforfølge.

Fyldte fængsler

For eksempel kan Danmark ikke udlevere formodede pirater til lande med dødsstraf. Og de lande, som Danmark har en udleveringsaftale med, skal have mulighed for at retsforfølge de formodede pirater. Disse lande er i øjeblikket Kenya og Seychellerne, og deres fængsler og domstole er allerede meget belastet af formodede pirater, som de har modtaget til retsforfølgelse.

Militær tilstedeværelse virker

Blandt andet disse grunde betyder, at det kan være vanskeligt at få tilbageholdte formodede pirater retsforfulgt, og derfor bliver et ganske stort antal sat i land. Alligevel vurderer Lars Hjulgaard, at den militære tilstedeværelse på havet ud for Somalia er vigtig for at komme problemet med pirateri til livs.

- Truslen om piratangreb mod civile skibe, der sejler i farvandet ud for Somalia, er fortsat betydelig. Og der er ingen tvivl om, at hvis vi letter det militære pres mod piraterne, vil problemet blusse op igen. Derfor gør vores tilstedeværelse en vigtig forskel, konstaterer Lars Hjulgaard. ■

Iver i styrken

ADENBUGTEN: Fregatten Iver Huitfeldt passerede Suezkanalen midt i oktober og indtrådte kort efter i NATOs flådestyrke i Operation Ocean Shield. Operationens opgave er at bekæmpe pirateri i Det Indiske Ocean ud for Somalia. Det er første gang, at en af søværnets tre nye fregatter er udsendt i en international operation, og om bord blev fregattens indtræden i styrken markeret ved, at den blå-hvide NATO-stander blev hejst. Iver Huitfeldt indgår i styrken frem til april næste år. ■

21

SKIBE, HAR PIRATER KAPRET I ÅR

Se internationalt nyt på nettet: natochannel.tv

FORSVARETS INTERNATIONALE ENGAGEMENT

1. NOVEMBER 2012

UDSENDE INTOPS - 1. NOVEMBER 943

Afghanistan (HOK)	691	Kosovo (HJV)	35	Bahrain (SOK)	2
Afghanistan (FTK)	75	USA (HOK)	2	FN-observatører i Afghanistan,	
Adenbugten (SOK) ultimo okt.	138	England (SOK)	2	Liberia, Mellemosten, Sudan og Korea	32

NATO-UDSTATIONERINGER

295

DANSKE F-16 IGEN TIL BALTIKUM

Fra januar skal danske F-16 fly for fjerde gang til Litauen for at lave Air Policing over de tre baltiske lande.

AF KITT KRISTENSEN OG KIM KRASULD / FTK

BALTIKUM

De tre baltiske lande har ikke kampfly til at varetage deres eget flyafvisningsberedskab. Derfor har NATO påtaget sig opgaven. Afvisningsberedskabets opgaver er at gennemføre patruljer i lufrummet og imødegå trusler fra fly 24 timer i døgnet.

- Det er fuldstændig den samme opgave, som afvisningsberedskabet her-

hjemme laver. Den eneste forskel er, at der er mere russisk aktivitet, men det er helt naturligt på grund af geografien, siger kaptajn Johnny R. Jensen fra Flyvertaktisk Kommando.

Forberedelserne er i gang

Johnny R. Jensen har netop været i Litauen, hvor han og et hold specialister så på forholdene, inden det danske bidrag overtager kontrollen fra Tjekkiet umiddelbart efter nytår.

- Vi skal tilpasse bidraget, så vi ikke kommer slæbende med en masse ting, de allerede har, og vi kontrollerede de operative faciliteter som landingsbaner, reparationsfaciliteter og så videre.

Det danske flyvevåben er en del af Baltic Air Policing, og bidraget består af fire F-16 kampfly og omkring 50 personer fra Fighter Wing Skrydstrup, Air Control Wing og Combat Support Wing. Det danske bidrag bliver afløst af Frankrig den 1. maj 2013. ■

FOTO: CARSTEN SANDBERG

AFGHANISTANS FREMTID ER ET SPØRGSMÅL OM LOYALITET

Hvad der skal ske med Afghanistan, når de fleste udenlandske styrker har trukket sig ud af landet, afhænger af de NATO-trænede sikkerhedsstyrker: Vil de forsat bakke op om den centrale regering eller splittes af lokale eller økonomiske interesser?

AF SILAS MORTENSEN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

PERSPEKTIV

Overdragelsen af ansvaret for landets sikkerhed til nationale styrker er allerede i gang, men mange kritikere tvivler på, om Afghan National Security Forces (ANSF) magter at opretholde sikkerheden, når NATO-styrkerne har trukket sig ud.

Ifølge Peter Viggo Jakobsen, lektor ved Institut for Strategi ved Forsvarsakademiet og ekspert i brug af militær magt og internationale operationer, afhænger Afghanistans fremtid af, hvor sikkerhedsstyrkernes loyalitet kommer til at ligge.

- Det store, spændende spørgsmål er, hvad der sker med de sikkerhedsstyrker, vi har trænet. Vil soldaterne være loyale overfor regeringen og den nationale hær, eller deres umiddelbare militære chef, som i nogle tilfælde er sammenfaldende med den regionale "stærke mand", og dermed blive splittet op efter regionale interesser, spørger Peter Viggo Jakobsen.

ANSF består af Afghan National Army (ANA) og Afghan National Police (ANP) og har været under opbygning siden 2002, trænet af ISAF. Som fastslået på NATO-konferencen i Chicago i maj 2012 skal ANSF efter 2014 overtage førerrollen i stabiliseringen af landet. De internationale styrker vil herefter operere under bilaterale strategiske partnerskabsaftaler, primært bestående i træning og rådgivende funktioner.

Ifølge en rapport udgivet af den amerikanske Congressional Research Service siger mange officerer, at ANA er ved at blive en "major force" i stabiliseringen af landet og et nationalt symbol. Ifølge rapporten, der udkom 21. september i år, er hæren i stand til at lede en voksende andel af alle kampoperationer, og dens kommandostyrker tager foringen i operationer mod såkaldte "high-value targets".

Loyalitetsproblemer

På papiret ser ANSF ud til at være velrustet til at overtage ansvaret efter 2014. Men de positive tal har en grim bagside. Både ANP og Afghan Local Police (ALP) har mødt heftig kritik for at være blandet ind i lokale opgør, fordi mandskabet arbejder i de lokalsamfund, de selv kommer fra. Både professionelle og civile politifolk er blevet anklaget for alt fra magtmisbrug, jordtyveri, voldtægt og til mord.

ANA lider under materielsvind og -mangler på omkring 40 procent og desertering på mindst 20 procent - et tal, der hos ANP er langt højere. Ifølge kilder er den typiske ANA-enhed kun halvt bemanded på ethvert givent tidspunkt.

Dertil kommer de etniske konflikter, der gennemsyrrer Afghanistan på alle niveauer. ANA var i starten domineret af tadsjikiske ledere fra den Nordlige Alliance, hvilket fik

mange pashtuner til at desertere eller helt nægte at lade sig rekruttere.

Det er tidligere lykkedes at reducere desertering ved at hæve lønningerne, men det kan også ses som et symptom på den afghanske økonomis totale afhængighed af den internationale støtte, der vil svinde gradvist efter 2014.

Ifølge den pakistanske journalist Ahmed Rashid, der er en anerkendt ekspert i afghanske samfundsforhold, har 30 års krig smadret landets egenproduktion, så den eneste omsætning i dag er tjenesteydelser til besættelsestropperne.

- Vi har skabt en oppustet økonomi, som ikke kan hænge sammen. Dem, der arbejder for besættelsesstyrkerne, tjener nogle meget højere lønninger, end de ellers ville, og de vil selvfølgelig kunne mærke et velfærdsfald, supplerer Peter Viggo Jakobsen.

For eksempel skal den samlede sikkerhedsstyrke på 352.000 inden 2017 reduceres til 228.500 for at bringe budgettet ned fra omkring seks milliarder dollars til 4,1 milliarder dollars årligt. For de over 120.000 NATO-trænede tropper, der pludselig står uden en vestligt finansieret løncheck, vil eksempelvis narkokriminalitet eller Taleban derfor sandsynligvis virke tillokkende.

Nedtrapningens fordele

Ifølge Peter Viggo Jakobsen er der dog også positive sider af den økonomiske nedtrapning. Dels vil det udtørre den udbredte korruption og ressourcspild, dels vil økonomien udjævne sig til et mere naturligt niveau.

- Hvis der ikke er nogle penge er der heller ikke nogen korruption. Når alle de milliarder stopper med at komme ind, kan du heller ikke malke systemet for dem, forklarer han og tilføjer:

- Der er også masser af analyser, der viser, at mange af de penge vi bruger, bruger vi på os selv. Vi betaler private firmaer eller vestlige eksperter, der er i landet kort tid, tjener kassen og tager ud igen. Mange af pengene når knap nok at vende i Afghanistan, inden de ryger ud af landet igen.

Overordnet set er der en del uenighed om, hvorvidt de afghanske sikkerhedsstyrker vil kunne opretholde en stabil sikkerhedssituation i landet efter 2014. Peter Viggo Jakobsen har tiltro til, at ANSF med fortsat støtte kan holde Taleban stangen, men tvivler på, at de vil kunne opretholde lov orden i hele landet.

- Der er stærke interesser i form af narkokriminalitet og lignende, så hvor godt det kommer til at fungere, kommer an på magtbalancen, og der er ingen tvivl om, at sikkerhedsstyrkerne vil påvirke dynamikken. I sidste instans er det op til afghanerne selv at finde ud af, hvordan deres land skal se ud fremover, siger lektoren. ■

PUBLIKATIONER AKTUELLE UDGIVELSER FAK

SPECIALOPERATIONER

Af Major Lars H. Ehrensverd Jensen, Forsvarsakademiet

LÆS Tredje og fjerde brief i serien om specialoperationer beskriver henholdsvis de mulige strategiske effekter for Danmark ved at anvende specialoperationer som et udenrigspolitisk instrument, og hvordan danske specialoperationsstyrker er fastlåst på grund af en systemfejl, som kræver forbedring.

DENMARK, GREENLAND AND THE ARCTIC - CHALLENGES AND OPPORTUNITIES OF BECOMING THE MEETING PLACE OF GLOBAL POWERS

Af Ph.D. Damien Degeorges, med forord af kontreadmiral Nils Wang

LÆS Briefet giver et indblik i de udfordringer og muligheder, Danmark og Grønland står overfor i forhold til Arktis.

THREE C2 MODELS FOR MILITARY AGILITY IN THE 21ST CENTURY

Af Ph.D. William Mitchell

LÆS 'Agility' er et nyt begreb på kamppladsen. Dette brief argumenterer for, at begrebet kan være med til at skabe et militær, der kan takle enhver udfordring på kamppladsen i det 21. århundrede.

MATERIALET KAN BESTILLES ELLER DOWNLOADES SOM PDF PÅ FORSVARET.DK/FAK

.....

FOKUS

Innovation på chefkurser

Med det nye forsvarsforlig følger en ny virkelighed. På den ene side skal forsvaret løse stadig mere komplekse opgaver, mens forsvaret på den anden side skal finde besparelser for 2,7 milliarder årligt.

MRAP ramt af vejsidebombe. Der skete ingen personelskade ved eksplosionen.

Vejsidebomben er et eksempel på en problemstilling, som løses effektivt gennem samarbejdsdrevet innovation.

Stabskursister om innovation

Kaptajn Claire Dupont, Flyvevåbnet:

- Hele innovationstankegangen kan gøre os ledere bedre til at forløse det potentiale, der ligger i vores folk. Min nye viden på området har klædt mig bedre på til at tænke ud af boksen og involvere mine folk.

Kaptajnløjtnant Mikkel Søerner, Søværnet:

- Jeg ser blandt andet innovation som en metode, der kan hjælpe os til at gøre mere med mindre. Men det kan også hjælpe os til at se vores udfordringer i et nyt lys. Det er et mindset, jeg i mit arbejde kan bruge til at udfordre de faste rammer og strukturer.

AF RASMUS MELDGAARD / FAK / FOTO: KENNETH MØLGAARD JØRGENSEN OG HASSE RESENBRO

VIDEN

Det er en ligning, som ikke umiddelbart går op. Men nytænkning og innovation kan måske være løsningen. Derfor indgår det nu som noget nyt på chefkurserne ved Forsvarsakademiet. For selvom sparekrav og innovation ikke altid går hånd i hånd, er det vigtigt, at forsvaret i stigende grad prioriterer arbejdet: samarbejdsdrevet innovation. Sådan lyder meldingen fra Karina Mayland, Institut for Ledelse og Organisation ved Forsvarsakademiet, der gennem længere tid har beskæftiget sig med emnet i militære sammenhænge. Ifølge Karina Mayland er mange af de opgaver, som forsvaret nu står overfor, af så kompleks karakter, at de ikke længere kan løses af en enkelt faggruppe. Med andre ord kræver de, at der tænkes ud af boksen, og at flere faglige perspektiver bringes i spil samtidigt, hvis de skal løses effektivt. Det stiller store krav til lederne, og derfor har Institut for Ledelse og Organisation netop ført det første hold stabskursister gennem innovationens forunderlige verden.

- Vi mener, at samarbejdsdrevet innovation er utrolig vigtigt for lederne i forsvaret, fordi mange af vores

problemstillinger er såkaldte 'wicked problems', der ikke kan løses af en enkelt faggruppe. Et eksempel kunne være en problemstilling såsom vejsidebomber. Her handler det ikke kun om, at ingeniørerne skal finde de fysiske bomber – der skal også laves et efterretningsarbejde, der skal lægges taktik og udvikles uddannelsesprogrammer. Hvis vi bliver bedre til at udnytte hinandens faglige styrker, kan vi finde holistiske og mere effektive løsninger, siger Karina Mayland, som blandt andet har stået for undervisningen på Stabskursus.

Et langt sejt træk

At innovation skal være en integreret del af det danske forsvar er i og for sig ikke noget nyt, da både strategi og ledelsesgrundlag afspejler en ambition om et åbent og innovativt forsvar. Ifølge Michael Pingel Hansen, udviklingskonsulent ved Institut for Ledelse og Organisation, er innovation dog ikke noget, der sker af sig selv fra den ene dag til den anden. Det er en svær omstilling og en lang proces, som mange virksomheder har udfordringer med, og det vil der også være i forsvaret. - Den løsningsorienterede tilgang til ledelse og den lineære tænkning, man ofte ser i forsvaret, kan potentielt skabe

udfordringer for de innovative processer. Men det handler ikke, som mange fejlagtigt tror, kun om abstrakte tanker og kreative, ustrukturerede processer. Det er faktisk et håndværk, man kan træne. Ved at arbejde konkret og systematisk med innovation kan man blive bedre til at se noget andet end det, man gennem sin faglighed er skolet til at se som den rigtige løsning, uddyber Michael Pingel.

Særlige forudsætninger for innovation

Forsvaret er en organisation, der på mange måder adskiller sig fra andre virksomheder og organisationer. Det betyder, at der udover de særlige udfordringer også findes nogle helt specielle forudsætninger for innovation i organisationen. - I forsvaret har vi faktisk et stort potentiale og rigtig mange forudsætninger for at blive dygtige til innovation. Man ser ofte, at hierarkierne, som er opbygget i Danmark, opløses under missionerne. Det viser, at forudsætningerne for et effektivt samarbejde mellem de forskellige faggrupper er til stede. Kan man kopiere handlekraften, samarbejdsviljen og beslutningskvaliteten fra forsvarets missioner og sætte det i spil i hverdagen herhjemme, vil man helt automatisk skabe nogle særdeles gunstige rammer for den samarbejdsdrevne innovation, siger Michael Pingel. ■

FAKTA

Forsvaret har 14 EH-101 helikoptere til løsning af både redning, eftersøgning og troppetransport.

EH-101 TIL UDSENDELSE

Der er meget arbejde, der skal være på plads, før den første EH-101 helikopter er klar til udsendelse som taktisk troppetransport-helikopter. Det ser ud til at blive muligt i 2014.

AF BRITTA SCHADE / FTK

HELIKOPTER

Der er tre led, som skal være i orden, inden helikopteren kan udsendes: levering af materiel, montering af udstyr og træning af besætningerne.

- Jeg har en forventning om, at vi kan udsende forsvarlets taktisk troppetransport-helikoptere fra sommeren 2014, men det kommer ikke af sig selv. Det vil stadig kræve vilje, dedikation og overblik, siger Lasse Guldager Pedersen, der selv er pilot, og nu arbejder på projektkontoret for taktisk troppetransport.

Alle de 14 danske EH-101 helikoptere tager til hverdag tørbøjen som redningshelikoptere. Det har de gjort siden 2008, selvom det var meningen, at seks af dem skulle have været dedikeret til opgaven med at flyve taktisk troppetransport. Udsættelsen skyldtes udfordringer med at få flyvetimer nok ud af dem. Nu er logistikken omkring helikopterne ved være på plads, og taktisk troppetransport kan blive en realitet.

- Lige nu venter man på det rigtige udstyr. Det, der mangler, er det, der gør den i stand til at flyve i omgivelser med højt trusselsniveau. Blandt andet bevæbning og selvbeskyttelse. Senest den 2. januar 2014 kan Helicopter Wing Karup tage den første fuldt udstyrede helikopter i brug.

Træning er i gang

14 medarbejdere fra Helicopter Wing Karup har fra år 2002-2012 på skift samlet erfaring ved de britiske helikopterenheder. De har været udsendt til Bosnien og Afghanistan som en del af den britiske styrke.

- I foråret 2013 deltager enheden i øvelse Pashtun Jaguar, hvor taktiske missioner, efterretning og samarbejde med andre nationer er på dagsordenen, forklarer Lasse Guldager Pedersen.

Når den første helikopter er klar, begynder et nøje tilrettelagt uddannelses- og træningsprogram på det nye udstyr. Indledningsvis er det kun muligt at træne det fulde opgavesæt med én helikopter, men når den anden helikopter er klar i marts 2014, bliver træningen intensiveret.

Flyvetimer på bankbogen

De næste to helikoptere bliver færdiggjort med både udstyr og flyvetimer på bankbogen. De skal være klar til at være klar.

- Stel nummer tre og fire leveres med et komplet antal flyvetimer senest den 1. juni 2014, så de kan bruges til en mulig udsendelse fra den 1. juli 2014, siger Lasse Guldager Pedersen. ■

Den nye ammunition til Leopard 2A5 blev testet i Oksbøl Skydeterræn. Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste

NYE PATRONER TIL KAMPVOGNE

De danske soldater i Afghanistan får nu en ny og forbedret ammunition.

AF FLEMMING DIEHL / FMT

AMMUNITION

I februar 2013 får de danske kampvogne i Afghanistan en helt ny type ammunition. Det drejer sig om en 120 mm ammunition, der har det officielle navn HE-FRAG-T eller BRISANT på "kampvognssprog".

Ammunitionen er en såkaldt sekundær ammunition, men den passer til de danske kampvognes hovedopgave i Afghanistan.

- Man taler om to typer ammunition til kampvogne. Den primære ammunition er designet til at bekæmpe andre kampvogne og virker ved kinetisk energi. Forenklet sagt så er det patronens hastighed, der gør, at den kan trænge igennem en anden kampvogns pansring. Den ammunition, vi nu har anskaffet, er en sekundær ammunition, som er designet til nedkæmpelse af

letpansrede køretøjer og til at slå hul i for eksempel compounds, fortæller major Peter Stjernholm Nissen, der indtil for kort tid siden gjorde tjeneste ved Forsvarets Materieltjeneste (FMT).

Han er netop gået på pension, men hans sidste opgave som teknisk sagsbehandler i Våben og Ammunition i Forsvarets Materieltjeneste (FMT) var at anskaffe den nye ammunition.

- Den ammunition, vi har nu, har virket fuldt ud tilfredsstillende, selv om den er fremstillet i 1986 - altså for mere end 25 år siden. Hvis ammunition opbevares korrekt, kan den anvendes i mange år, men den kan ikke holde evigt. Derfor har vi anskaffet den nye ammunition.

Sprænger ved anslag

- Den nye type patron er designet til at

detonere ved anslag, og det er der blandt andet behov for, når man vil sprænge sig adgang til en compound, hvor fjenden gemmer sig, siger Peter Stjernholm Nissen, der var med til de afsluttende test af ammunition. De foregik i Oksbøl Skydeterræn, hvor man blandt andet fik efterprøvet skydning mod stationært og kørende mål samt skydning fra stationær og kørende kampvogne.

Det gælder nemlig om at have præcis viden om, hvordan kampvogne som våbensystem og ammunitionen virker sammen. Og det under alle forhold. Så ammunitionen er blandt andet testet, når den er afkølet til minus 32 grader og opvarmet til plus 50 grader og på mange forskellige skudafstande. Alt sammen for at soldaterne kan få en ny og effektiv ammunition til kampvogn Leopard 2A5 i Afghanistan. ■

HARRIS-152 RADIO

"Den sender med større effekt og har derfor længere rækkevidde. Samtidigt kan signalerne nu krypteres, så vi kan tale i klart sprog. Det gør det noget nemmere for os, især når vi skal kommunikere med briterne og amerikanerne."

Oversergent Henrik Hyldgaard, der er NK i transportdelingen ISAF Hold 14

DET GÅR IKKE ALTID GODT

Soldaterne skal have nye støvler i 2013, men først skal leverandørernes produkter igennem intensive test.

TEKST OG FOTO FLEMMING DIEHL / FMT

FODTØJ Nogle gange kan det være svært at sætte den ene fod foran den anden. Sådan kan det være efter en julefrokost, men også når man som soldat lokkes til at teste nye støvler. For selvom ordsproget påstår det, er det ikke altid, at det er de første skridt, der er de sværeste. Det kan også være de sidste, og det blev igen og igen bevist på Vordingborg kaserne i begyndelsen af oktober. Her var 60 soldater fra DANILOG (Det Danske Internationale Logistik Center) udvalgt til at være frivillige støvletestere. Opgaven som støvletester alias forsøgskanin var at hjælpe Hærens Kampskole (HKS) og Forsvarets Materieltjeneste (FMT), der skal finde de bedste nye støvler til forsvaret. Der skal findes en sommer- og vinterstøvle, og udover at de skal leve op til soldaternes krav, skal de også have en bestemt farve. - Vi går jo snart over til en ny uniform med en ny type sløring, multiterræn-sløring, og støvlerne skal passe dertil. Derfor er vi nu i gang med et udbud på indkøb af nye støvler, siger seniorsergent Michael W. Christiansen fra kapacitetscenter Udrustning i FMT. Han fortæller videre, at der gerne skal være en kontrakt på nye støvler lige på den anden side af nytåret, og så skulle det nye fodtøj være klar til brug i den sidste halvdel af 2013.

Av min fod

Inden nogle beslutter sig for hvilket firma, der skal levere de nye støvler, skal forsvaret gøre sig sine egne erfaringer. Det sker ved ugers test af en række støvler. - Hvis briterne for eksempel har gode erfaringer med en type støvler, så er det ikke sikkert, at de også er gode til os. For der er faktisk forskel på briternes og vores knoglestruktur. Det skulle man ikke tro, hvis man ikke lige vidste det, men knoglestrukturen kan variere fra land til land, siger Michael W. Christiansen, som overværede testen i Vordingborg. Her kunne han se, at de udvalgte soldater

Det er en slidsom affære at teste støvler, erfarede H.R. Larsen, der var en af de udvalgte frivillige.

tæskede gennem forhindringsbanen, fik gået 7,5 kilometer march iført enkeltmandsudrustning og løbet tre kilometer. Resultatet af strabadserne var, at nogle soldater ganske stille lirkede støvlerne af fødderne og gentog ordet "av". For ikke alle støvler var åbenbart lige gode, men støvle for støvle skulle igennem den omfattende test.

- Alle soldaterne skal prøve ti forskellige typer støvler i testperioden, hvor de udover forhindringsbane, løb og march har gået i hver støvle i to dage. Det skulle gerne give os et godt statistisk grundlag til valget

af de bedste støvler, siger seniorsergent Niels Mølleskov, der er sagsbehandler for enkeltmandsudrustning ved HKS.

Niels Mølleskov forklarer videre, at soldaternes tilbagemeldinger bliver suppleret med en rapport fra de fodterapeuter, som tilså soldaternes fødder. Alle informationerne vil så indgå i rapporten fra brugerprøvningsen, som er en del af FMT evalueringsmodel. En model, der skal sikre, at man finder de støvler, som passer bedst på soldaternes fødder, og samtidig efterlader et acceptabelt fodspor i forsvarets budget. ■

FAKTA

Brun er det nye sort

Når forsvaret indkøber nye støvler, er det slut med at bruge masser af sort skosvæerte. De nye støvler bliver nemlig brune, så de passer til den nye uniform, der har en anderledes sløring - den såkaldte multiterræn-sløring. Derefter vil det kun være særlige enheder i forsvaret, som skal gå i sorte støvler.

Hold dig opdateret om materiel på forsvaret.dk/fmt

KØRETØJERNE I ISAF HAR FÅET NYE RADIOER

AF FLEMMING DIEHL / FMT / FOTO: FLYVEVÅBNETS FOTOTJENESTE

KOMMUNIKATION Forsvarets Materieltjeneste har gennem de sidste to år arbejdet på opgaven med at få udstyret hærens køretøjer med nye radioer. Nu er status, at de sidste køretøjer i ISAF er udstyret med den nye VHF radio, Harris-152.

De nye radioer er i robust militært design, og hæren tog sidste år en håndholdt version af radioen i brug. Harris-152 har mange fordele, da den blandt andet giver soldaterne mulighed for at kunne kommunikere med koalitionsstyrker, som kræver Type One kryptering, og på den måde opnå større operationssikkerhed.

- FMT og Forsvarets Hovedværksteder (FHV) har i et tæt samarbejde med Hærens Operative Kommando planlagt installationerne i missionsområdet. Vi ville nemlig sikre, at arbejdet forstyrrede operationerne så lidt som muligt. Det er FHV, der har stået for serieproduktion og installation i ISAF, og de har fået stor ros for deres udsendte holds fleksibilitet og det udførte arbejde, siger Jeanette F. Nørregaard, der er projektleder i Forretningsområde Føringsstøtte og C-IED i FMT.

Jeanette F. Nørregaard fortæller videre, at der nu arbejdes videre på at udskifte den gamle 2061 radio i alle hærens køretøjer, og når de sidste PMV G4 ankommer til ISAF, vil de også være monteret med radioen. ■

Foto: Mads Lauritzen

Når formålet med et dyk er at undersøge havbunden, er dykkerne iklædt dragt med hjelm, videokamera og projektør.

NY PLATFORM TIL UDDANNELSE AF DYKKERE

Det sidste af søværnets gamle standardflex-skibe, der endnu har vand under kølen, er blevet ombygget til platform for uddannelse af elever på Søværnets Dykkerkursus. Dermed har både instruktører og elever fået nye og bedre faciliteter til undervisningen under vand.

AF PERNILLE KROER / SOK

UDDANNELSE

Pwwwhhhh, pwwwhhhh!

I det gamle standardflex skib Søløvens dykkerkontrolrum høres tydeligt lyden af dykkerens vejtrækning sammen med den skvulpende lyd, når han som en Michelin-mand langsomt går fremad på bunden af Københavns Havn. På hans gule hjelm er monteret et kamera og en lampe med et stærkt lys.

Derfor kan dykkerleder Jan Schultz på en af de fire videoskærme i dykkerkontrolrummet tydeligt se manden på havbunden. For lidt siden blev han sammen med endnu en dykker sænket til bunds i dykkerskibets helt nye dykkerklokke. Når den ene dykker bevæger sig uden for klokken, bliver den anden dykker tilbage, klar til at komme til undsætning, hvis makkeren kommer i vanskeligheder.

Mere plads

Dykkerklokken er bare ét eksempel på det nye grej, som Søværnets Dykkerskole har fået med den nye platform til uddannelse af dykkere. Men grejet er ikke det eneste, der gør Søløven til en ideel platform sammenlignet med den gamle platform på skibet Læsø.

- På Læsø havde vi så lidt plads, at det kun var den fem mand store besætning, der kunne opholde sig indenfor. Vi andre

måtte stå på agterdækket, selv når vi spiste vores madpakker. Nu har vi faciliteter til omklædning, hospital og kontrolrum indenfor, og vi har et særligt rum til trykkammeret, fortæller dykkerleder Jan Schultz.

En anden fordel er undervisningslokalet på skibets øverste dæk og de 29 køjepladser, der netop rækker til skibets besætning på ni mand og de i alt tyve dykkerinstruktører og elever. Muligheden for at overnatte om bord betyder, at skibet ikke behøver at gå i havn om natten, og dermed kan tiden udnyttes bedre til undervisning.

Klart til uddannelse i januar

Søløven er endnu ikke afleveret fra Forsvarets Materieltjeneste til Søværnet. Det er først og fremmest papirarbejde, der endnu ikke er afsluttet

- Det meste ligger hos os. Vi er blandt andet i gang med at skrive tjeklister for hele systemet og i gang med at træne os selv som instruktører og i at bruge det nye udstyr, siger Jan Schultz.

Søfartsstyrelsen har dog givet tilladelse til, at de første dykkere kan komme på kursus i efteråret. Inden nytår skal både skib, grej og instruktører være klar til Søfartsstyrelsens endelige godkendelse af Søløven som platform for uddannelse af dykkere. Ifølge Jan Schultz vil Dykkerkurset kunne uddanne de første elever til januar. ■

FAKTA

Søværnets dykkerkursus:

Kurser for blandt andre dykkere, sanitter og læger i for eksempel:

- dykning
- dykkermedicin
- kammeroperator, der overvåger dykkersyge dykkere i trykkammer
- svejsning, skæring og højtryksspuling i vand

Dykning og åndegasser:

- Scuba - dyk med flasker på ryggen
- Dyk med dykkerklokke - dykkerne får åndegas gennem et kabel på dykkerskibet
- Ismix - apparat med lav magnetisme og lav støjgengivelse beregnet til minedykning
- Heliox - åndegas til dyk på ned til 80 meter

TRYK PÅ IT-SERVICECENTRET

FKIT har de sidste seks måneder fået 45.000 henvendelser. Det svarer til 250 henvendelser hver dag ugen rundt fra medarbejdere, der skal have hjælp til IT-problemer.

TEKST OG FOTO: THOMAS H. REIMANN / FKIT

IT-SUPPORT

Der er ikke langt mellem telefonopkaldene hos IT-Servicecentret i FKIT. Medarbejderne i forsvaret skal have hjælp til alle mulige IT-problemer, når de for eksempel er blevet låst ude fra deres FIIN-maskine, eller pc'en ikke er tilsluttet en printer. I IT-Servicecentret bliver der holdt et vågent øje med statistikken over henvendelserne til centret.

- Vi bliver målt og vejet på vores service - hvor lang tid er vi om at svare opkald, og hvor mange sager løser vi indenfor den aftalte tid, siger kaptajn Jørgen Tetsche, der arbejder som vagthavende Service Manager - vagtchef - ved IT-Servicecentret.

Det betyder, at han dagligt undersøger, om der er måder, hvor FKIT kan optimere sin service, så brugerne får en oplevelse af en god og hurtig service.

IT i intops

IT-Servicecentret er åbent i arbejdstiden for medarbejdere herhjemme, men centret er døgnbemandet.

- Efter almindelig arbejdstids ophør er vores fokus på de operative, essentielle og klassificerede systemer samt IT i intops, forklarer Jørgen Tetsche, der er helt på det rene med, at det kan være vanskeligt for den enkelte bruger at forstå FKIT's prioritering af arbejdsopgaverne.

Bemanding af IT-Servicecentret er kun en lille del af FKIT's samlede opgaveportefølje. Målet er at løse henvendelserne indenfor dagtimerne, men det kan ikke altid lade sig gøre.

- Nogle af forsvarets systemer er ret komplekse. FKIT har dygtige eksperter til at håndtere disse systemer, men de er for det meste ikke en del af vagten, men de støtter, så snart de møder på arbejdet, så problemerne for brugerne kan løses hurtigst muligt, siger Jørgen Tetsche. ■

Løste sager:

År	Løste sager	Løst v. ITSC
1. halvår 2010	36.408	46.010
1. halvår 2011	50.122	20.888
1. halvår 2012	46.010	18.025

Total antal henvendelser vedr. IT-problemer:

År	Via IT-Info
1. halvår 2010	36.782
1. halvår 2011	52.122
1. halvår 2012	46.183

OPRET REJSEN SELV

AF MARLENE PEJTERSEN / FRT

REJSEOPRETTELSE

I januar 2012 lancerede Forsvarets Regnskabstjeneste (FRT) sit første e-læringskursus i "Oprettelse af egen rejse". Kurset henvender til nye medarbejdere i forsvaret eller medarbejdere, som kommer til en funktion, hvor de selv skal oprette rejser.

449 kursister har i de første ni måneder gennemført kurset. Hvis det samme antal kursister, som på nuværende tidspunkt har gennemført e-læringskurset, skulle have gennemført det som kursus med tilstedeværelse, skulle der have været gennemført cirka 32 kurser rundt omkring i landet.

Inklusive instruktører har forsvaret sparet udgifterne til over 500 rejser, forplejning, lokaler samt opnået administrative lettelser ved ikke at skulle oprette og afregne rejser og foretage intern afregning af leverede etablisementsydelse med videre. I 2011 gennemførte 253 kurset ved fremmøde. Antallet af kursister er ligeledes steget med oprettelsen af de elektroniske kurser.

FRT forpligter sig til fremadrettet at udbyde flere kurser som e-læring. Det er selvfølgelig en afvejning i forhold til, om indholdet på de enkelte kurser egner sig til en ren elektronisk udgave, eller om delelementer af et kursus forsat skal foregå ved tilstedeværelse. Dette gælder især ved de kurser, hvor dialog og holdningsmæssige drøftelser mellem kursisdeltagerne giver en dynamik på kurset, som ikke kan genskabes elektronisk, fortæller chefen for forvaltningssektionen Jesper Jungclaus.

Kvaliteten af kurserne monitoreres løbende ved FRT.

- Antallet af fejl og fejltypen, som brugeren laver efter kursets afvikling, registreres. Derved kan gentagne fejl give anledning til justering af kursets indhold, og derved sikres en højere datakvalitet, siger Jesper Jungclaus. ■

TEKST OG FOTO: THOMAS H. REIMANN / FKIT

IT-MEDARBEJDEREN

IT-Servicecentret. Du taler med Morten. Hvad kan jeg hjælpe dig med?

Når du som medarbejder har problemer med IT-systemer, så er hjælpen lige om hjørnet. Du ringer til 4567 7200 og får fat i FKIT IT-Servicecenter, hvor blandt andet korporal Morten Olsen arbejder.

- For mig er det vigtigt, at brugerne får en så positiv oplevelse som muligt, når de ringer til servicecentret. De har et behov for hjælp og er naturligvis frustrerede, så de skal hjælpes mest muligt, fortæller Morten Olsen.

Hvis Morten ikke kan løse brugerens problem, mens brugeren er i telefonen,

så kan han afhængig af hvilket system, det drejer sig om, sende sagen videre til rette afdeling, eller han kan vælge at løse den efter sin vagt. IT-Servicecenteret er døgnbemandet, men medarbejderne i centret har oftest fire timers vagter ad gangen i servicecentret. Herefter sidder de på deres kontorer og løser problemer, som brugerne løbende har meldt via intranetsiden "IT-Info".

- Jeg er ikke bleg for at indrømme, at jeg ikke ved alt om alle forsvarets IT-systemer, og det er vigtigt at fortælle brugerne dette, siger Morten Olsen.

Her afbrydes interviewet af et opkald til IT-Servicecentret, som Morten skal besvare. I den anden ende har brugeren et problem med et system, som driller. Og lige her kommer Morten til kort og kan se, at afhjælpningen af pro-

blemet kommer til at tage tid. Derfor beder han brugeren om at undersøge den problemfyldte pc og ringe tilbage. Morten vælger selv at skrive brugerens problem ned, så han kan finde en løsning efter vagtens ophør. Sagen blev løst om eftermiddagen - det krævede en opdatering af brugerens installerede programmer.

Når Morten sidder som vagt i IT-servicecentret, er han altid ærlig, høflig men også med et smil til lejligheden.

- Der er mange nuancer i arbejdet i IT-servicecentret, men det er det, der gør arbejdet spændende, siger Morten.

De mange forskellige systemer og deres kompleksitet giver udfordringer i FKIT, men brugerne er i centrum for Morten, når det handler om service i nødsituationer. ■

FAKTA

- E-læringskurset (DeMars 903R) kan gennemføres både på FIIN og internettet.
- Kurset kan gennemføres i kursistens eget tempo i moduler, der passer ind i det normale arbejde.
- Der er ikke begrænsede pladser på kurset eller fast tidspunkt for afvikling.
- Forsvaret sparer ressourcer ved, at kursister samt instruktører ikke skal på en tjenesterejse for at gennemføre kurset.

4,5

MILLIONER, SÅ MANGE VARER
MODTAGER OG UDLEVERER
DE 14 DEPOTER I FDD
OM ÅRET

LØNSEDLEN

Lønkode 4115: FN-fridage

For hver 7 dages sammenhængende tjeneste i INTOPS (typisk når der ydes FN-tillæg) optjenes to fridage (2/7-dage, også benævnt FN-fridage). Der optjenes yderligere én 2/7-dag pr. helligdag i INTOPS-perioden.

FOTO: FLEMMING DIEHL

DEN HURTIGSTE ER IKKE ALTID DEN BEDSTE

I Forsvarets Forsyning, Depot og Distribution er der gået sport i at spare på brændstoffet.

AF FLEMMING DIEHL / FMT

MILJØ Når det drejer sig om at spare penge i forsvaret, er der mange veje, der fører til Rom. Ikke at lastvognschaufførerne i Forsvarets Forsyning, Depot og Distribution (FDD) rent faktisk kører til Rom, men de farer land og rige rundt for at levere grej til alle ansatte i forsvaret. Dermed fyrer de også mange liter diesel af, men ikke så meget som førhen. Chaufførerne har nemlig fået ny viden og en følgesvend i førerhuset, som holder øje med, om de kører pænt eller mindre pænt. Det gavner forsvarets pengepung og miljøet.

- Hvert år har vi cirka 80.000 forsendelser, så vi kører rigtig mange kilometer. Med de nye tiltag kan vi køre op til én kilometer mere per liter brændstof, og vi har også mindre slitage på lastbilerne som for eksempel på bremserne. Så jo, der er penge i de tiltag, vi har sat i gang, siger oversergent Ronni Jessen, der er næstkommanderende i FDD's distributionssektion.

Tiltagene omfatter blandt andet kurser i energirigtig kørsel, og at lastbilerne nu er tilkoblet et såkaldt flådestyringssystem. Det er et system, hvor man centralt kan følge hver enkelt transport. Herudover kan man se, om chaufførerne kører efter bogen. Det handler ikke kun deres hastighed, men også om de nu holder de rette pauser.

”

Det giver os faktisk en sikkerhed. Der er ingen diskussioner, om reglerne overholdes, for nu kan det dokumenteres.

Tom Johansen
Chauffør

Kulturen har ændret sig

- Før i tiden kunne der blive set lidt skævt til de chauffører, der var langsommere end andre til at køre en rute. Men nu, hvor vi kan måle chaufførernes kørsel, har det vist sig, at det ikke altid er de hurtige, der er de bedste. For de hurtige er måske de, der træder lidt for meget på speederen, og som

ikke helt overholder de pauser, som de skal i forhold til køre- og hviletidsreglerne, fortæller Ronni Jessen.

Han fortæller videre, at man nu arrangerer konkurrencer, hvor chaufførerne kan vise, hvem der kan køre en bestemt rute på mindst mulig brændstof. Derudover har man sat systemet op til, at modtagerne af en forsendelse bliver varslet med en sms, når chaufførerne næsten er ude ved dem. Derved minimeres ventetiden. For såvel tid som brændstof er lig penge, men i Distributionssektionen har man også den overordnede målsætning, at man gerne vil reducere CO₂ udledningen med cirka 10 procent.

- Nu skal vi sørge for, at der hele tiden er fokus på de nye tiltag, så ingen falder tilbage i de gamle vaner. Og hvem ved - måske ender det med, at vores tiltag spreder sig til hele forsvaret. ■

FAKTA

Forsvarets Forsyning, Depot og Distribution har 19 køretøjer, hvoraf de 16 er lastvogne og tre er varevogne. De har ansat 31 chauffører, som hvert år transporterer cirka 80.000 forsendelser og kører årligt cirka 1 million km.

Biler i bad. Kastellet blev lukket efter skybrud. Foto: FBE

KASTELLET RENOVERES I 2013

83%

i FBE er civilt ansatte

Det kraftige skybrud i København i sommeren 2011 anrettede omfattende skader på Kastellet. FBE har lagt en plan for renovering og genhusning.

AF SARA SVENSTRUP / FBE

GENOPBYGNING FBE har en plan for renovering af de fredede bygninger og samtidig genhuse de myndigheder, der har til huse på kastellet. Ultimo november sendes projektet for renovering af Kastellet i udbud. Projektet begynder i februar 2013 og forventes at vare et år.

- Det startede som en erstatningssag, hvor vandskaderne på gulve og fundamenter skulle identificeres og prissættes. Forundersøgelser afslørede blandt andet, at terrændækket, der er en del af fundamentet, i to af stokkene mangler isolering, og at det 1-strengede varmeanlæg er utilstrækkeligt. For fremadrettet at forbedre arbejdsmiljø og driftsøkonomi, isolerer FBE nu terrændæk, og 2-strengt varmeanlæg etableres, siger projektleder Camilla Hauch Fenger fra Byggedivisionens Projektteam Øst om renoveringen af General-, Artilleri- og Fortunistok.

Da bygningerne er fredede, har FBE i samarbejde med

Kulturstyrelsen ønsket fremtidige materialer, som er i dialog med de oprindelige. Udgangspunktet har været plantegninger fra 1754. Det er besluttet, at der i stueetagen udføres teglstensgulve i en lys gul nuance i adgangsarealerne ved trapper og i korridorer. I kontorrum etableres fyrretræsplankegulve. På øvrige etager bevares eksisterende gulv.

Genhusning

I alt knap 200 af forsvarrets medarbejdere skal genhuses i projektperioden. Den opgave har de berørte myndigheder, Regionscenter Øst og FBE's planlægningsafdeling løst i tæt samarbejde.

- Det har været et puslespil at få til at gå op, da personel fra Søfartsstyrelsen, Lodstilsynet og Søofficersforeningen også indgår i kabalen. Som udgangspunkt har vi jo ikke flere kontorbygninger, end vi har behov for. Heldigvis stod Søkvæsthuset næsten tomt – og det kan huse de fleste; men det var også nødvendigt at medinddrage nogle af Holmens

faciliteter og omfordele på Kastellet, fortæller major Arne Knudsen fra FBE's planlægningsafdeling.

Regionscenter Øst vil på baggrund af den udarbejdede plan blandt andet få servicekontrakterne bragt på plads, så der er styr på mad og rengøring. ■

FAKTA

General-, Fortun- og Artilleristok bliver renoveret.

Myndighederne fra Hjemmeværnskommandoen, Totalforsvarsregion Sjælland, Forsvarets Interne Revision, Forsvarets Auditørkorps og Office of Defence Cooperation skal genhuses.

Søkvæsthuset er tidligere hovedsæde for Farvandsvæsenet.

Læs Døgnrapporten alle hverdage på forsvaret.dk

SPINDELVÆV OG KAFFEPLETTER

Efter konkurrenceudsættelsen i Østdanmark overtog Forenede Service 1. april dele af etablissemmentsdriften – for eksempel rengøring. Rengøringsaftalen i udbuddet indebærer, at rengøringen nu bliver udført på en ny og anderledes måde.

AF CARSTEN RANDERS / FBE

KONKURRENCEUDSÆTTELSE

Ændringerne har givet udfordringer for både Forenede Service (FS) og Forsvarets Bygnings- og Etablissemmentstjenestes Regionscenter Øst, idet det har vist sig, at kunder og brugere har skullet vænne sig til de nye tider og den nye måde, der bliver gjort rent på.

- Det har vist sig, at rengøringen i langt de fleste tilfælde lever op til den aftalte standard i kontrakten. Antallet af klager vidner imidlertid om, at vi ikke har været gode nok til at informere om ændringerne, og det bliver vi naturligvis nødt til at gøre noget ved, siger chefen for Regionscenter Østs Kontraktafdeling (RCOKA), Kelly Windekilde.

Derfor er der blevet udformet en plakat, som forklarer brugerne, hvordan rengøringen burde foregå. Plakaten pryder nu væggene på etablissemmenterne i Østdanmark.

Nu efter behov

Hvor der tidligere for det meste blev gjort rent efter en fast frekvens – for eksempel tre gange om ugen – så afgør FS nu, om der er behov for at gøre rent i forhold til en fastsat kvalitetsbeskrivelse.

Forsvarskommandoen har i udbuddet bestemt, hvorledes rengøringskvaliteten skal være i de forskellige typer af lokaler. Man benytter den fællesnordiske

kvalitetsstandard INSTA 800 til at kontrollere, om rengøringen er tilfredsstillende inden for de aftalte rammer. Man kan generelt sige, at der på alle kvalitetsniveauer nu må accepteres et vist antal urenheder.

- De aftalte kvalitetsniveauer bliver hele tiden kontrolleret for, om der er for mange urenheder, spindelvæv, kaffepletter med videre. FS skal dagligt udføre egenkontrol på et bestemt antal lokaler. Derudover skal FS udføre kvartalsvise INSTA 800 kontroller. Dette gøres normalt i et samarbejde mellem FS og RCOKA. Endelig udfører vi i RCOKA vore egne uanmeldte stikprøvekontroller, og så har vi jo altid vores kunder og den lokale FBE DESK til at hjælpe med at gøre opmærksom på fejl og mangler, forklarer Kelly Windekilde

Eventuelle klager

Og hvordan er det så, man kan klage over rengøringen? Den smukkeste vej er gennem den lokale FBE DESK, som så vurderer og klager direkte til FS. Men hvis man alligevel vil gøre RCO opmærksom på, at man er utilfreds kan man altid henvende sig på FBE-KTP-RCO-CON.

- Eller hvis den er helt gal, kan man ringe til mig. Derudover afholder vi i RCOKA gerne møder med kunderne for at forventningsafstemme i forhold til rengøringen, hvis kunderne har et ønske om det, siger Kelly Windekilde. ■

Har du fået gjort rent i dag?
... hvis nej, behøver det ikke at være en fejl!

Hvordan foregår rengøringen egentlig nu om dage?
For det store udbud i Østdanmark blev der på de fleste etablissemmenter gjort rent med en fast frekvens. Man vidste altså på forhånd, at der fx blev gjort rent 3 gange om ugen. Sådan er det ikke længere. Nu gøres der rent efter behov, og rengøringsleverandøren Forenede Service afgør, hvornår der er behov for at gøre rent hos dig - og hvordan de vil gøre det!

Jamen, så er der jo ingen garanti for kvaliteten?
Ja, for i udbuddet er fokus netop lagt på rengøringskvaliteten. Udbuddet sikrer, at der gøres rent efter den fælles nordiske kvalitetsstandard INSTA 800. En standard også det norske forsvar får gjort rent efter. Forsvaret har fastlagt i udbuddet, hvilken kvalitet der skal være for rengøringen i hvilke typer lokaler. Det er aftalt med Forenede Service, at der gøres rent efter 5 kvalitetsniveauer. Det højeste gælder for stier/møbler, det laveste for depoter. På alle kvalitetsniveauer må der efter endt rengøring være et bestemt antal "urenheder" i lokalerne - jo lavere kvalitetsniveau, jo flere antal urenheder må man acceptere.

Men hvordan sikrer man så, at der virkelig er gjort rent som aftalt?
Det handler om kontrol. INSTA 800 fastlægger, hvilket resultat der skal opnås efter endt rengøring, og resultatet bliver kontrolleret igen og igen. Forenede Service har et omfattende program med daglig egenkontrol. Derudover udfører Forenede Service i samarbejde med FBE hvert kvartal stikprøvekontroller på alle etablissemmenter. Endelig udfører FBE selv en lang række uanmeldte stikprøvekontroller, så ofte der er behov.

Hvad gør jeg, hvis jeg har spørgsmål eller klager til rengøringen?
Spørgsmål eller klager til DIN rengøring kan du som bruger rette til din lokale DESK. Spørgsmål til den nye kvalitetsstandard eller til kontrakten med Forenede Service kan rettes til Regionscenter Østs Kontraktafdeling på tlf. 3266 4006 eller på mail FBE-KTP-RCO-CON.

Der kan andre mærker for ved hvem du helst vil have, du opkaldt dig i. DIN nye farve og taler i mellemstørrelse. Huset kvalitetsniveau nummer skal gøres rent efter.

FORSVARET

Forsvarsavisen har spurgt tre medarbejdere om deres erfaringer og anbefalinger i forhold til kompetenceudvikling.

TORBEN ULRICK
seniorsergent
FPT

Har via forsvarrets kompetenceudvikling læst: Maskintekniker, merkonom i personaleudvikling, Ledelseslinjen på AkademiMerkonom med mere. Er i øjeblikket gang med at afslutte diplomuddannelsen i Ledelse af Teknisk Vedligehold.

Med 25 års erfaring i forsvaret, som både civil- og militæransat,

og med en række civile uddannelser i rygsækken føler jeg, at jeg står stærkere både i mit nuværende job og i forhold til fremtidige stillinger. Personligt har kompetenceudviklingen styrket mit fundament og præciseret mine faglige styrker og interesser herunder specielt ledelse og LEAN.

Jeg kan anbefale, at man tidligt i sin karriere får lavet en profilanalyse, da det sætter gang i en selvrefleksion. For mit eget vedkommende kunne jeg nemmere sætte ord på mine styrker og udviklingsområder. Og det er jo et godt udgangspunkt at tage med til udviklingssamtalen.

LOUISE ENGELBRECHT
specialkonsulent
FPT

Har via forsvarrets kompetenceudvikling læst: Forhandling og udbudsret. Vedligehold.

I min afdeling gennemfører vi løbende kompetenceudvikling

og har møder med blandt andet Kammeradvokaten, hvor vi diskuterer forskellige juridiske problemstillinger inden for udbudsret. Det har enorm stor værdi i det daglige arbejde, da vi bliver løftet fra at have et almindeligt kendskab til området til at blive eksperter. Kompetenceudviklingsforløbet i forhandling har også været utrolig gavnligt, da det har givet os alle mere praktisk erfaring.

Jeg vil anbefale, at man tager imod alt det, man kan. Ens hverdag bliver meget lettere og sjovere, når man har helt styr på de ting, man arbejder med.

ALI RAHMAN
sergent
HO

Har via forsvarrets kompetenceudvikling læst: Danmarks Idræts-Forbunds Diplomtræneruddannelse

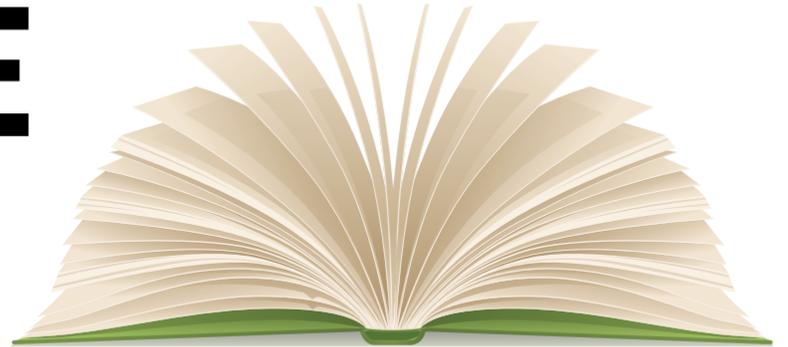

Uddannelsen har givet mig mange nye værktøjer, som jeg kan

bruge i mit arbejde i forsvaret, hvor jeg nu har mulighed for at bidrage med noget ekstra til idrætsundervisningen på et højt niveau. Jeg har også mulighed for at bruge uddannelsen civil. Her er den primært målrettet mod at blive fysisk træner for eksempel for et fodbold- eller håndboldhold.

Jeg vil anbefale folk at overveje, hvilke kompetencer de kan få gavn af at få styrket. Det udvikler dine karrieremuligheder inden for forsvaret samt civilt og skaber jobtilfredshed. Når man får udviklet sine kompetencer vokser man samtidig som menneske, hvilket er gavnligt for alle. Man bliver udfordret på måder, man ikke oplever gennem sit daglige virke, og det føles godt at kunne udvikle sig og lære nyt.

KOMPETENCEUDVIKLING ER TIL GAVN FOR ALLE

Kompetenceudvikling er efterhånden blevet en lige så naturlig del af vores arbejdsliv som flekstid, forældreorlov og hjemmearbejdsdage. Og det giver mening fortsat at fokusere på kompetenceudvikling. Det gavner nemlig både medarbejder og arbejdsgiver.

AF MARIA LILLEGAARD HANSEN / FPT

ARBEJDSMARKEDSVÆRDI

Som ansat i forsvaret har du rig mulighed for at udvikle dine kompetencer. Du kan bygge videre på en allerede gennemført uddannelse, eller du kan tilegne dig viden på et nyt område. Det afhænger i bund og grund af forsvarrets mission og kerneopgaver.

Vi skal kunne anvendes overalt

Uddannelsesstrategisektionen i Forsvarskommandoen sidder med det strategiske ansvar for kompetenceudvikling i forsvaret.

- Det overordnede formål med kompetenceudvikling er at sikre, at forsvaret kan løse sine kerneopgaver. Det vil sige, at medarbejderne har de fornødne kompetencer i rette tid og omfang. Samtidig er det væsentligt, at forsvaret har en fleksibel arbejdsstyrke. Så vores ambition med kompetenceudvikling er også, at medarbejderne erhverver sig kompetencer, som de kan bruge både i og uden for forsvaret, siger oberstløjtnant Anders Vagn Schmidt, der er chef for sektionen.

Bevar din markedsværdi

Kompetenceudvikling er alt lige fra sidemandoplæring og 1-dags-kurser til flerårige diplom- og masteruddannelser. Stort som småt er det er med til at skabe værdi i ens arbejde og til at bevare ens markedsværdi både i og uden for forsvaret. Anders Vagn Schmidt anbefaler, at man som medarbejder undersøger mulighederne for kompetenceudvikling i sin myndighed og henvender sig til sin chef, hvis man er interesseret i et kursus eller en uddannelse, der vil kunne styrke både forsvaret og en selv. Sidst men ikke mindst anbefaler han, at man forbereder sig grundigt inden et eventuelt udviklingsforløb. For eksempel ved udarbejdelsen af udviklingskontrakt til FOKUS-samtalen.

- Det er vigtigt, at medarbejderen sammen med chefen forbereder kompetenceudviklingen. Både i forhold til selve forløbet, men også i forhold til hvordan medarbejderen efterfølgende kan bruge kompetencerne i det daglige arbejde, siger Anders Vagn Schmidt.

Du kan læse mere om kompetenceudvikling her på siden og på Forsvarets Personeltjenestes intranet- og internethjemmeside. ■

Læs mere på FPT's intranet- og internethjemmeside.....

KOMPETENCEUDVIKLING

Som medarbejder i forsvaret er der en lang række muligheder for at søge midler til kompetenceudvikling. Her er et udpluk.

● KOMPETENCEFONDEN

De fleste medarbejdere er berettigede til at søge midler gennem Kompetencefonden. Kompetenceudviklingen skal være afklaret med din leder og være dokumenteret i for eksempel din udviklingskontrakt. Derudover må kompetenceudviklingsforløbet ikke relatere sig direkte til din funktionsbeskrivelse.

For at kunne søge midler gennem Kompetencefonden, skal din myndighed have en kompetencestrategi. Strategien er blandt andet med til at fastlægge kriterier for, hvordan der tildeles midler i din myndighed.

Næste ansøgningsrunde ligger i foråret 2013. Du vil kunne finde ansøgningsskema og vejledning på FPT's intranet- og internethjemmeside.

● 3-PARTSMIDLER

De fleste civile medarbejdere kan søge 3-partsmidler. Der gives blandt andet støtte til områder inden for sprog, it, ledelse og administration. Din ansøgning skal indeholde en motiveret ansøgning og hænge sammen med planlagt udvikling på baggrund af FOKUS.

Ansøgninger modtages løbende.

Du kan kontakte din myndigheds HR-konsulent (FPT-FA4) for yderligere spørgsmål.

● MYNDIGHEDENS EGET UDDANNELSESUDGIFTE

Hver myndighed har sit eget uddannelsesbudget. Budgettet har mulighed for at finansiere kompetenceudvikling, som relaterer sig til din funktionsbeskrivelse.

● Aftalen bliver lavet lokalt i din myndighed.

● Kontakt din nærmeste foresatte / FOKUS-samtaleleder for yderligere information.

● Du kan læse mere om kompetenceudvikling og ansøgningsmuligheder på FPT's intranet- og internethjemmeside.

FORBEREDT TIL AFRIKA

Preparation Course er et nyt kursus for ansatte, der arbejder med eller i Afrika. Kurset skal være med til at klæde de udsendte på til de særlige afrikanske forhold og sætte tidligere erfaringer i helt nye perspektiver.

AF THOMAS MANDRUP / FAK

ØSTAFRIKA Kenya har de seneste år oplevet store fremskridt blandt andet i form af en ny forfatning og høje økonomiske vækstrater. Men det er også et land fyldt af interne spændinger, hvor politiske og sociale modsætninger tit og hurtigt får en voldelig karakter. Politik får i en kenyansk sammenhæng ofte et etnisk udtryk, hvor loyaliteten over for ens egen gruppe er et udtalt fænomen og vigtigt for den enkeltes liv og dagligdag. Disse etniske loyalitetsbånd er vigtige i forståelsen af de politiske dynamikker i Afrika syd for Sahara og i Kenya i særdeleshed.

Dansk forsvar har valgt at koncentrere sin Afrika-indsats i Østafrika, og flere og flere ansatte udsendes til for eksempel Sydsudan, Kenya og Somalia. Kurset "African Preparation Course", som er et nyt kursus for ansatte, der arbejder med eller i Afrika, skal være med til at forberede de udsendte på den virkelighed, som blandt andet er kendetegnet ved de kenyanske forhold.

Tæt på gadeplan

Det første hold kursister gennemgik det to uger lange kursus i august. For at få de afrikanske forhold helt ind under huden byttede kursisterne undervejs Forsvarsakademiets auditorium ud med afrikanske universitetslokaler

Det kan være noget af et kulturchok for kursisterne at opleve fattigdom og kaos i Kenya. Foto: Privat foto

i Nairobi og Kisumi. Mødet med de lokale akademikere gav et indblik i, hvordan det kenyanske akademiske miljø forstår og anskuer de lokale og regional esikkerhedsdynamikker og politiske processer – hvilket ikke nødvendigvis stemmer overens med det europæiske verdensbillede.

Men særligt lærerigt var også besøget

ved en regional politistation i Busiaprovinserne. De manglende fysiske rammer for politiets arbejde er et vigtig element og en decideret begrænsning i deres mulighed for at operere effektivt. Og det kan meget vel være en af de mange udfordringer, danske militærfolk støder på, når de udstationeres til et østafrikansk land. ■

FAKTA

Nyt kursus for Afrika-udsendte

Som led i forsvarets øgede aktiviteter i Afrika har Forsvarskommandoen og Forsvarsakademiet oprettet et forberedelseskursus for folk, der på den ene eller anden måde skal arbejde med Afrika. Deltagerne er primært fra det danske forsvar, men kurset er også åbent for civile deltagere og for de andre nordiske landes forsvar. Kurset vil efter planen blive afholdt igen i 2013.

FRØMANDSELEVER COACHES

Siden 2002 har Frømandskorpsets Elevskole brugt coaching i undervisningen. Det har været med til at fordoble antallet af elever, der består uddannelsen.

AF PERNILLE KRØER / SOK

ELITESOLDATER

Selv hårde drenge kan få brug for en blød hånd, når kroppen og psyken er presset til det ekstreme. Det er pædagogikken bag, at Frømandskorpset gennem de seneste ti år har kunnet uddanne væsentligt flere frømænd.

- Siden 2002 har vores udgangspunkt været, at vi betragter alle elever, som møder på Frømandsskolen i Kongsøre, som trænbare, når de har bestået adgangsprøver og militær grunduddannelse. Det vil sige, at vi i anerkendelsens ånd vurderer eleven både ud fra hans egne og ud fra instruktørstabens præmisser. Dette giver os en langt mere nuanceret tilgang til eleven. Resultatet er, at vi tager vi færre elever fra uddannelsen og undgår at smide guld på gaden, siger Kenn Ole Nielsen, der er leder af Frømandskorpsets Elevskole.

Elevskolen arbejder ud fra en ønskelig profil af en frømand. Et af begreberne er vedholdenhed. Det går ud på, at frømanden skal have styr på sine følelser og tage den rigtige beslutning under de rette vilkår. For eksempel under hårdt pres, hvor eleven kan komme så langt ud, at han er parat til at opgive uddannelsen. I nogle tilfælde, hvor instruktørerne vurderer eleven egnet til at fortsætte, vil de så vidt muligt kunne påvirke ham til at udskyde sin beslut-

ning om at afgå fra uddannelsen, indtil han igen har overskud til at tænke klart.

Både hård og blød

Ifølge Kenn Ole Nielsen uddannes de kommende frømænd ikke kun til at være hårde og holde ud dér, hvor de ellers fysisk og psykisk ikke synes, at de kan mere. Men også til at være socialt kloge både på sig selv og på andre.

- Vi kalder det jeg-klog og vi-klog. Vi arbejder altså i gruppens ånd, hvor gruppens præstation og udvikling er bedst, når medlemmerne er ærlige om svage og stærke sider af sig selv, siger Kenn Ole Nielsen.

Fordobling

Efter at Frømandskorpsets Elevskole er begyndt at bruge coaching i undervisningen er antallet af elever, der bliver frømænd, steget fra tidligere tre til fire om året til nu syv til otte om året. Også selv om kravene til nutidens frømænd ikke er blevet mindre, hverken fysisk, psykisk eller på det tekniske område. Som en ekstra gevinst er Kenn Ole Nielsen og instruktørkorpset overbeviste om, at med baggrund i coachingen får færre frømænd i dag posttraumatisk stress, efter at de har været indsat i en operation. ■

Militær sikkerhedsuddannelse

E-LÆRINGSKURSUS: 'Grundlæggende militær sikkerhedsuddannelse' bliver snart obligatorisk for alle Forsvarets medarbejdere. Kursist nr. 1000 har allerede gennemført kurset, der blev ændret efter røveriet i Antvorskov. Kurset henvender sig til alle, som er ansat i en myndighed under Forsvarsministeriet. Det tager omkring 30-40 minutter at gennemføre kurset, som du finder på Forsvarets Elektroniske Skole både på FIIN og på Internet. ■

Maratonsejr giver overskud

LANGDISTANCE: Berlins maraton blev den ventede kæmpeoplevelse for det hold fra Veteranhjem København, der deltog med tolv løbere og seks hjælpere i det store løb med 41.000 løbere.

- Der er en fantastisk opbakning, og det giver lige de ekstra vitaminer, når folk råber ens navn, selv om det faktisk var alt det råben og skrigen, som jeg havde sværest ved, siger Søren Rantzau, der er psykisk såret. Holdet skulle have løbet New York Marathon, men det blev aflyst på grund af stormskader. ■

Forsvarsmesterskaber

SKYDNING: Da Dansk Militært Idrætsforbund (DMI) sammen med Oksbøl Militære Idrætsforening og Hærens Kampscole i oktober holdt Forsvarsmesterskaber i skydning, kunne værnepligtige skytter også tage del i feltskydning og gevær. Det blev menig Sabrina Bruun Thomsen fra Varde, der tog guldmedaljen i de værnepligtiges feltskydningskonkurrence, og menig Maiken Dahl i gevær, individuelt, også Varde, ligesom det også blev Vardes værnepligtige, der tog guld i gevær, hold. ■

Bare rolig: Panserbleen gør ikke soldaterne sterile. Foto: Line Rønne

PAS PÅ UNDERLIVET

Du bliver **IKKE** steril af panserbleen – til gengæld får du lov at beholde dine kønsorganer.

AF FORSVARETS SUNDHEDSTJENESTE

STERILITET

Forsvarets Sundhedstjeneste er blevet gjort opmærksom på et rygte om, at lyskebeskyttelsen, den såkaldte panserble, ved at opvarme soldatens testikler skulle gøre ham steril.

Der er intet hold i det rygte.

Panserbleen beskytter dine kønsorganer fra at blive skudt i smadder, den gør dig ikke steril. Den opvarmer ganske rigtigt dine sædceller, men den stopper ikke din produktion af sædceller. Når de varme sædceller er døde, så producerer din krop nye sædceller, som er af lige så god kvalitet, som din sæd normalt er. Det gør ingen skade på din sædkvalitet, at skridtområdet er varmere end ellers i et par timer ad gangen.

Skal dine kønsorganer med hjem?

Spørgsmålet er: vil du have dine kønsorganer med hjem, intakte, i dine bukser i samme stand, som da du tog af sted?

Tænk over det; en vejsidebombe eksploderer opad. Før panserbleen blev indført, fik vi soldater hjem, hvis nedre regioner ikke alene ikke duede længere, deres kønsorganer sad simpelthen ikke længere fast på kroppen.

Da Forsvarets Materieltjeneste indkøbte panserbleerne, undersøgte de blandt andet risikoen for, at de skulle gøre bæreren steril. Deres konklusion, såvel som læger fra FSU, er, at panseret ingen indflydelse har på mænds evne til at få børn.

Malariamedicinen gør dig IKKE impotent

Nu vi er i gang, vil vi gerne gøre opmærksom på, at malaria er en grim sygdom, som medicinen Malarone kan sørge for, at du ikke får. Men kun hvis du faktisk tager din medicin – og nej, den gør dig ikke impotent.

Der kan være bivirkninger – det kan der være ved næsten al medicin, men impotens er ikke en af dem; bivirkningerne ved Malarone er normalt milde som for eksempel

Det er dokumenteret, at silkeunderbukser og bækkenbeskyttelse har en positiv beskyttelseseffekt på genitalierne.

Overlæge Klaus Poulsen, FSU

mavekneb, og kun de færreste har problemer med at tage Malarone. Malaria vil derimod give dig feber, diarre, opkastninger, den kan skade din lever. I slemme tilfælde kan den lægge dig i koma, og sidst men ikke mindst kan du dø af Malaria – det er en ekstremt ubehagelig sygdom, som det tjener alle bedst at beskytte sig optimalt imod.

Tal med sundhedspersonellet

Forsvarets Sundhedstjeneste sammen med de andre værnssfælles støttemyndigheder sørger naturligvis for, at alt hvad vi anbefaler er gennemtjekket og undersøgt, og vurderingen er altid ”hvor slemt er det, soldaten kan risikere, hvis ikke vi anbefaler dette?”

Vi kan vel alle være enige om, at malaria og afskudte kønsorganer er ret slemt.

Hvis du under din udsendelse oplever, at din krop reagerer anderledes end den plejer, så kan det være det stress og pres, du kommer ud for i en kampzone. Tal med sundhedspersonellet på basen – de er dygtige og ved, hvad de taler om. ■

TRÆNINGSTIPPET ØVELSER FRA FORSVARETS CORETEST

155.000

Så mange har downloadet forsvarrets træningsapp.

Mikrotræning er en træningsmetode, som kan gennemføres med et minimum af forberedelse og efter devisen – når som helst og hvor som helst. Forsvarets træningsspecialister fra Center for Idræt anbefaler mikrotræning som supplement til andre former for fysik træning og har udviklet en serie øvelser, som du kan finde på centrets side på FIIN og i bogen Militær Fysisk Træning.

● LUNGES

Udføres som et fremfald (skridt) til forreste bens hæl er min. en håndsbredde (10cm) foran bageste bens knæ. Der knæles ned til bagerste bens knæ har en maks. afstand på en håndsbredde (10cm) til gulvet.

Under testen skal hoften holdes vandret, forreste knæ skal bevæge sig lige hen over foden, og ryggen skal holdes så lodret som muligt, med et naturligt svaj.

Bemærk: En udførelse er ét fremfald på et ben og tilbage. Efter hvert fremfald skiftes ben. Gentagelserne udføres langsomt og kontinuerligt uden pause.

● 90° MAVE

Teststillingen indtages således der opnås 90 graders vinkel i knæ og hofte, mens hænderne flettes på maven. Testen starter når teststillingen er indtaget.

Bemærk: Ryggen holdes ret med hovedet i lige forlængelse af kroppen, og brystet skydes frem under hele testen.

Hvis du ikke vasker dine hænder, risikerer du at tilbringe timer på diarrhea and vomit-toiletet. Foto: Kim Vibe Michelsen

HOLD DIT LORT FOR DIG SELV

Det er hele lejrens problem, hvis du ikke vasker dine hænder. Diarre og opkast er udbredt på missionerne.

AF MARTHA MADSEN / FSU

HYGIEJNE

Der var engang, da en soldat havde en større risiko for at dø af sygdom og infektion end af krudt og kugler. I dag kæmper Danmarks soldater i områder med malaria, kolera, gul feber og miltbrand – bare for at nævne nogle få – men alligevel bliver så godt som ingen udsendte danske soldater alvorligt syge.

Det kan soldaterne takke vaccinationer, medicin og hygiejne for, og over de sidste mange år har der i det danske forsvar været et støt stigende fokus på at forebygge sygdomme og infektioner.

Så langt, så godt. Det er desværre ikke alting, der kan vaccineres mod.

Du har sygdom på hænderne

Nok har ingen danske soldater endnu fået malaria i Afghanistan, men der er med mellemrum udbrud af diarré/opkast blandt soldaterne, og det kan være alvorligt nok, især hvis det breder sig og lægger en større del af lejren ned. Forsvaret har aftaler med englænderne om hygiejnestandarden, der udnævnes hygiejnebefalingsmænd og lejrene bliver løbende inspiceret, men hvis ikke der bliver vasket hænder, så er indsatsen næsten ligegyldig.

Roskildesyge kan overleve på dine hænder i FIRE TIMER. Hvis du ikke vasker hænder grundigt efter toiletbesøg, giver

du i fire timer alle, du rører ved, en usynlig gave – og det dørhåndtag, du rørte ved, giver derefter gaven videre til den næste, der rører håndtaget. Salmonella lever i tre timer på dig og alt, hvad du rører ved, stafylokokker i to en halv time, e-coli i halvanden time og influenza i 15 minutter. Det er 15 minutter, efter hver evig eneste gang du rører dit snot.

Hvis du ikke vasker dine hænder nok, kan du ene mand/kvinde på meget kort tid gøre en hel lejr ukampdygtig. Hvis du for eksempel går forbi kantinens buffet og rører ved noget som helst, så risikerer dem efter dig de næste fire timer også at få roskildesyge.

Vaccination klarer altså ikke alt

Der findes desværre ikke vaccinationer mod alt, så derfor beskytter din uniform ikke bare ved at kamuflere dig, den nedsætter også risikoen for nogle sygdomme. De permethrin-imprægnerede uniformer gør det mindre sandsynligt, at du bliver bidt af insekter og får for eksempel malaria eller leishmaniasis, der kan give sår og vansirende ar over hele kroppen – hvis du er heldig rammer den dine indvolde, så dør du.

Der er også gul feber, der ligesom malaria overføres af myg, og så er der hantavirus, som du kan få af gnaveres efterladenskaber.

Der er altså gode grunde til at følge forsvarrets råd og forholdsregler på området: tag malariamedicinen, brug den imprægnerede uniform, lad være med at holde kæledyr i lejren, hold øje med gnavere og skadedyr og vask dine hænder. ■

FAKTA

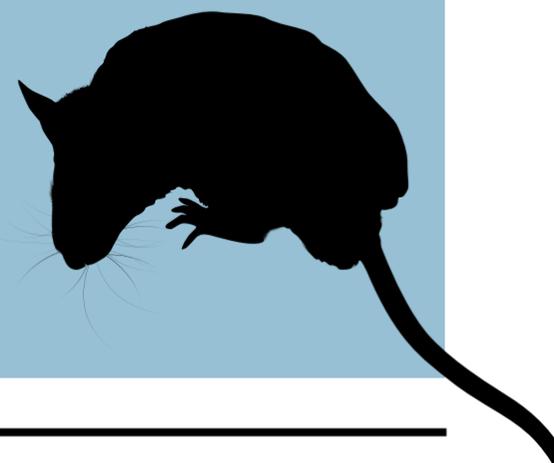
Trusselsvurdering: Det er dyrlægerne og lægerne i Forsvarets Sundheds-tjenestes Force Health Protection, der arbejder på at beskytte soldaterne mod smertefulde, vansirende og potentielt dødelige sygdomme og infektioner. De udfærdiger den sundhedsfaglige trusselsvurdering, før Danmark sender soldater af sted. De instruerer inden udsendelse soldaterne i retningslinjerne for hygiejne og sygdomsforebyggelse. De inspicerer efterfølgende lejrene ved næsten hvert udsendt hold for at vurdere, om der bliver levet op til kravene til hygiejne, rent vand, håndtering af mad osv.

Du skal vaske/desinficere dine hænder:

- Når du har været på toiletet
- Før du laver mad
- Før du spiser – også selvom det er din feltration
- Hvis der er en epidemi i gang, skal du have et endnu større fokus på håndhygiejnen

Generel sygdomsforebyggelse under udsendelse:

- Vask dit tøj – ellers slæber du bakterier med rundt alle vegne
- Vask dig efter patrulje – medmindre du gerne vil have bakterierne med hjem i sengen
- Hold dig fra det lokale dyreliv, også hunde og katte. De kan både have hundegalskab såvel som andre smitsomme sygdomme
- Ryd madrester væk – de tiltrækker skadedyr
- Brug myggespray såvel som den imprægnerede uniform
- Drik kun sikkert vand

Baglandet:

”

Det er jo ham, der har det store savn.

Kristina Halner Frederiksen gift med dansk kaptajnløjtnant

Kristina Halner Frederiksen er 38 år, LEAN-konsulent hos Novo Nordisk og mor til tre drenge på 8, 6 og 2 år. Hendes mand er kaptajnløjtnant og sejler på inspektionsfartøjet Ejnar Mikkel- sen i Grønland.

Foto:
Susanne Blomqvist

AF SUSANNE BLOMQVIST / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

To måneder sammen og to måneder hver for sig. Sådan har livet set ud for Kristina H. Frederiksen og hendes mand de seneste to år. De har kendt hinanden, siden de var helt unge, og efter mange år med langdistanceforhold har Kristina for længst accepteret, at livet med en sømand ofte må leves alene.

- Det hedder søværnet, og så er de altså på søen. Når man gifter sig med én fra forsvaret, så gifter man sig også med værnet, siger Kristina H. Frederiksen.

Lige nu har Kristina det fulde ansvar for tre små drenge med rigeligt krudt i numserne. Hun styrer huset med hjælp fra to sæt bedsteforældre, passer sin egen karriere og lever et liv med tid til træning, hygge med veninderne og romantiske film i fjerneren.

- Jeg har indrettet mig på at være alene, og det skal man selvfølgelig gøre op med sig selv, om man kan

holde til. Man skal have respekt for den andens valg og kunne se ud over sig selv. Sådan lidt gammeldags ”tro, håb og kærlighed”, fortæller Kristina H. Frederiksen.

Der er daglig Skypeforbindelse mellem Bagsværd og Grønland. Nogle gange i ti minutter, andre gange op til en time, alt afhængig af hvordan tidsforskellen på fire timer passer ind i dagens programmer. Lige nu drypper regnen ned gennem et hul i taget, men det bliver ikke nævnt. Kristina går med vilje udenom de problemer, som hendes mand alligevel ikke kan gøre noget ved. Det er vigtigere, at han får tid med børnene.

- Det er jo ham, der har det store savn. Jeg har børnene herhjemme, så jeg får rigeligt kærlighed, men der er ikke så mange kram, når man er ude, siger Kristina H. Frederiksen.

Tre år som græsenke

Når jobbet i Grønland er slut til sommer, har fa-

milien levet hver for sig i tre år. Og selvom Kristina har det fint med månederne uden sin mand, så ville hun faktisk gerne have ham hjemme lidt oftere. For børnenes skyld.

- Jeg ville godt have, at han kun var væk 6 uger af gangen. De to mindste synes, det er rigtig hårdt, og det er altid værst de sidste to uger, før han kommer hjem. Desværre er det også der, han er mest presset med overlevering, og hvor jeg selv er mest træt, forklarer Kristina H. Frederiksen.

Det ligger ikke til Kristina at brokke sig. Og det giver bestemt ikke god energi at tale om, hvor hårdt det hele er, når manden er væk. Så hellere se fremad.

- Jeg glæder mig til, at vi får en hverdag sammen, men jeg ved ikke, hvornår det er. Jeg beskytter mig selv og lever nok lidt gammeldags. Jeg ved, at vi skal være sammen, når vi bliver gamle, fortæller Kristina Halner Frederiksen. ■

HISTORIEN KORT

Christiansborg Slot

22. marts 1848

Fra Anton Frederik Tschernings efterladte papirer

Ankommen der klokken 10.30-11.00 fandt jeg i forgemakket nogle af de mænd, der var kaldte sammen med mig; nogle var allerede inden ved kongen. Jeg erfarede, at ministersammensætningen endnu var genstand for underhandling.

Samtale med statsministeren:

Jeg gjorde ham de samme indvendinger og bad ham betænke sig, førend han greb til denne udvej, men efter fornyede overvejelser, og efter at alle hindringer var ryddede af vejen, gentog han sin opfordring, og jeg holdt det da for min pligt at modtage posten.

Anton Frederik Tscherning (1795-1874) blev Danmarks første krigsminister. Det betød, at militæret efterhånden kom under demokratisk kontrol, hvilket i dag er en helt grundlæggende forudsætning for forsvarets arbejde.

UNIFORMEN

Kammerherrenøglen ligner mest af alt en forstørret udgave af nøglen fra bedstemors mahognikommode og bærer dronningens monogram. I hvert fald når den bæres på den særlige uniform, som en kammerherre skal have. På den daglige uniform sidder der to forgyldte knapper bag på som et

diskret tegn på, at vedkommende er kammerherre.

Fra midten af oktober blev oberst Kim Kristensen, tidligere chef for kampgruppen i Helmand, ISAF Hold 4, udnævnt til kammerherre i Kongehuset og kan dermed bære kammerherrenøglen, der bliver fremstillet hos Georg Jensen.

CHEFEN LÆSER

SLIP ANDERKENDELSEN LØS

Mads Ole Dall og Solveig Hansen

LÆS Filosofien er, at bag ethvert problem gemmer sig altid drømmen om noget bedre - bogen beskriver hvordan vi kan undersøge drømmen i stedet for at bruge krudtet på problemet. Bogen er skrevet i et let sprog og er bygget op omkring en række cases, der illustrerer metodens anvendelse i praksis.

KÆRE IRMA

Alfred Josefsen

LÆS Alfred Josefsen har vendt IRMA fra at være en virksomhed med store tab til at være en virksomhed, der genererede pæne overskud. Bogen fortæller hvordan han i den proces arbejdede målrettet med medarbejdernes engagement, commitment, fighterlyst, energi og vilje - under sloganet: It's all about people. Bogen er enkel at læse, nem at forstå og let at omsætte til handling.

EN KVINDE MED HAT

Inge Eriksen

LÆS Jeg har altid gang i en bog og læser alt fra kriminalromaner, over biografier til historiske skildringer. En kvinde med hat er en roman om mennesker, der føler sig forpligtet af livet og deres medmennesker og har mod til både at tage stilling og til at handle. Hovedpersonen er en stærk kvinde med rod i Aalborg, og i bogen er der meget levende beskrivelser af byen og dens miljø - for mig gav det en særlig dimension, da jeg selv har boet i byen i en periode - og er født og opvokset i Nordjylland.

Jane Friis Outzen

HR- og personalechef i FMT

NEM VEJ TIL MILITÆRFAGLIG VIDEN

Du kan nu søge i forsvarets biblioteks fysiske samlinger og e-ressourcer samtidigt.

Et nyt søgesystem på **Forsvarets Biblioteks** hjemmeside gør det muligt at søge i mange forskellige viden-databaser. Både efter elektroniske/fysiske tidsskrifter og bøger i en og samme søgning.

Besøg www.fbib.dk - og bliv klogere på din militærfaglige viden

Ud igen:

”

Det er faktisk ligesom at være landsbypræst.

Anna Mejlhede orlogspræst

Anna Mejlhede er 43 år og mor til Rebekka på 13. Hun har været præst siden 1995 – siden 2010 som præst i Holmens Kirke (og orlogspræst.) Anna Mejlhede har tidligere været præst i Vor Frue Kirke og Sct. Andreas Kirke i København samt Sædder Kirke ved Køge.

Foto:
Susanne Blomqvist

AF SUSANNE BLOMQVIST / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

Åbne kufferter og poser med småkager og julegaver står spredt ud over gulvet i arbejdsværelset. Afgangen rykker nærmere, for om 24 timer stævner fregatten Iver Huitfeldt ud fra Korsør med kurs mod Afrika. Det er Anna Mejlhedes anden mission som orlogspræst – en opgave hun kalder intens, mærkelig og udfordrende.

- Tingene bliver ret enkle, for vi kan ikke være andre steder end lige her. Nu! Det giver mit præstearbejde meget dyb mening, fordi jeg får nogle samtaler, som jeg ikke ville have ret mange af i land. De bliver anderledes alvorsfyldte og eksistentielle, fortæller Anna Mejlhede i en lille pause fra pakkeriet i præsteboligen i Nyboder.

Anna Mejlhede er til daglig præst i Holmens Kirke i København og dermed også orlogspræst. Hendes første mission var på Esbern Snare i 2010. Og ligesom dengang

skal hun i år holde julegudstjeneste for besætningen under Afrikas himmel.

- Jeg elsker at holde gudstjeneste om bord på et skib, og jeg glæder mig simpelthen så meget til at gøre det igen. Det er helt enkelt og skrabet, for der er kun besætningen og mig og et bord, vi laver om til alter. Det bliver meget nærværende og har sin helt egen skønhed, siger Anna Mejlhede.

Landsbypræst til søs

De næste tre måneder vil præsten fra Holmens Kirke gå sine daglige runder på skibet og fornemme, om nogen i besætningen er kede af det eller trænger til én at tale med. Julen kommer til at fylde, men samtalerne handler om meget andet end savn. Kriser på hjemmefronten, ensomhed, konflikter og frustration.

- Det er faktisk ligesom at være landsbypræst. Da

jeg var præst i Sædder, var der åbent 24-7. Også når jeg syntes, det var ubelejligt og havde gæster en fredag aften. Det er sådan, det er på skibet. Hvis der sker noget om natten, skal jeg også være klar, forklarer Anna Mejlhede.

Erfaringerne fra første mission gør, at hun - helt lavpraktisk - er klædt bedre på denne gang. Hun kender sin rolle både som sjælesørger og som den, der sørger for underholdning om bord og udflugter, når skibet er i havn.

Også ved Anna Mejlhede, hvilke fantastiske oplevelser, der venter. Gudstjenesten under stjernehimlen. Solnedgangen over det indiske ocean. Der hvor hun med egne ord ”mærker livets storhed.” Alt det der gør, at hun allerede nu har svært ved at forestille sig et mere attraktivt præstejob.

- Når man først har været præst i Holmens Kirke, kan man ikke gå andre steder hen. De siger, at man bliver indsat for livstid, griner Anna Mejlhede. ■

MONUMENTET MINDESMÆRKET I CAMP BASTION

2008

Mindesmærket i Camp Bastion i Afghanistan blev rejst på ISAF Hold 6. Hvem, der oprindeligt havde tænkt mindesmærket, fortaber sig i historien, men ideen stammer sandsynligvis fra soldater på holdene før ISAF Hold 6. Selve messingskiltet med de 37 faldne blev sat på mindesmærket på ISAF Hold 7.

Mindesmærket bærer teksten: ”We will remember them” fra digtet ”The fallen” og dækker den danske operation i Helmandprovinsen. Mindesmærket er placeret på den centrale paradeplads i Camp Bastion.

FOTO: KIM VIBE MICHELSEN

FORSVARS KANALEN.TV

ET UNIVERS AF HISTORIER FRA DEN MILITÆRE VERDEN

KOMMENTAR

Evnen til kamp vigtigere end service

Da min søn blev cand. polyt forleden, tog jeg ud på Danmarks Tekniske Universitet for at overvære seancen. Som ung overvejede jeg selv at gå den vej, så det satte nogle tanker i gang hos mig. Særligt i lyset af de forandringer forsvaret står over for. Var officersvejen den rigtige vej at gå?

Trods den aktuelle udfordring forsvaret står overfor, har jeg været godt tilfreds med mit karrierevalg. Om ikke andet så har jeg lært, hvad det vil sige at være omstillingsparat. Jeg har oplevet omstillingen fra den kolde krig til i dag. Jeg har oplevet oprettelsen af de funktionelle tjenester. Og jeg har oplevet lukninger af tjenestesteder. Organisationsændringer som i hvert enkelt tilfælde har betydet omstilling for mig og mine kolleger i forsvaret, hvad enten vi var direkte involverede i dem, eller på afstand kunne konstatere, at forsvarets opgaver og arbejds gange ændrede sig.

Og så har jeg oplevet forsvaret i sin operative funktion. Hvordan vi ude i den spidse ende, uanset struktur og hjemlige udfordringer, løste vores operative opgaver professionelt. Og det er jo det, det handler om. At forsvaret skal kunne løse sine operative opgaver.

Lige nu står forsvaret overfor en ny omstilling. Og det er ikke alle udfordringer, der er sjove. De kan også være hårde. Uanset hvordan man løser dem, har de omkostninger. Jeg bliver dagligt konfronteret med de mulige omkostninger i dagspressen. Til det vil jeg sige, at forsvaret godt har forstået, at der skal spares, og det vil koste stillinger. Det vigtige er, at vi gør det med omtanke.

Vi kan fx spare på serviceniveauet indenfor HR-området. Hvis vi skal vælge mellem operativ evne og serviceniveau på HR, giver svaret sig selv. For at skære på serviceniveauet kræver det, at vi giver forsvarets chefer et større ansvar i forhold til deres medarbejdere. At ansvaret for HR i højere grad end nu vil komme til at ligge decentralt hos den enkelte personaleleder. Jeg kan konstatere, at det svenske forsvar også er gået den vej.

Vi er nødt til at skære ind til benet. Men det er min bedste overbevisning, at forsvaret vil komme ud af forandringerne med et skærpet fokus på vores kerneopgave. Vi skal kunne løse vores operative opgaver med tyngde og professionalisme. Også i morgen.

Så hvad ville jeg gøre som ung mand i dag? Jeg håber, at jeg ville vælge forsvaret til. Og jeg ved, at jeg i min nuværende situation vil gøre alt for, at forsvaret også er et godt sted at være fremover. ■

Niels Bundsgaard
generalmajor,
chef for Forsvarets Personeltjeneste

STAFETTEN

Ved du, hvad dine kollegaer i hele forsvaret laver? I Stafetten stiller vi spørgsmål om dit job, og du sender stafetten videre.

FOTO: KIM VIBE MICHELSEN

SPEDITØR I PLETTET UNIFORM

Seniorsergent Thomas Svare Nielsen er Cargo-befalingsmand ved det danske Nationale Støtteelement i Camp Bastion i Afghanistan.

AF KIM VIBE MICHELSEN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

STAFETTEN

Jeg modtager alt gods, der kommer hjemmefra og sender det videre rundt til modtagerne i hele Afghanistan. Det svarer lidt til at være

speditør i det civile, men vi har uniform på, siger seniorsergent Thomas Svare Nielsen.

Når flyene kommer ind, sørger Thomas for, at de bliver læsset af. Så kører han godset ind på depotet, hvor enhederne

så kan komme ind og hente det. Der er dog danskere spredt udover det meste af landet, og mange af dem skal have varerne sendt. Det sker med britiske transportmaskiner.

- Det værste, der kan ske, er, at flyene ikke kommer. Så skal jeg fortælle modtagerne, at de ikke får deres ting. Hvis der er prioriteret gods imellem til modtagere andre steder i landet, skal jeg også til at ombooke eller afbestille plads i de britiske fly, fortæller Thomas.

Farligt gods

Han og hans lille team står for forsvarets håndtering af gods i hele Afghanistan.

Thomas har kontor sammen med tre andre i et lille telt i midten af den tilstøvede danske enklave af Bastion, der hedder Camp Viking. Herfra udsteder han en lind strøm af forskellige manifeste, der skal hjælpe folkene hjemme i Danmark med at få de rette tilladelser til at få godset frem.

- Der er meget papirarbejde. Især i forbindelse med håndteringen af farligt gods. Det kræver særlige tilladelser at transportere det. Så vores manifeste skal være i orden, så der ikke går ged i det, fortæller Thomas.

Farligt gods kan være alt fra sprængstoffer til kemisk materiale, og fly kan ikke bare flyve af sted med det på de normale afgang. Et fly med farligt gods skal have passagetilladelse fra alle de nationer, det overflyver. Hvis der er fejl i manifesterne, kan flyene blive holdt tilbage, og det er derfor meget vigtigt, at Thomas rammer de rigtige taster på computeren.

Thomas sender også gods hjem. Det skal alt sammen kontrolleres for rengøring på grund af faren for smitte med forskellige husdyrsygdomme, som der er mange af i Afghanistan. Thomas kunne derfor rigtig godt tænke sig at høre om, hvad Stabsdyrlægens hjælper foretager sig, når han tilser godset ved ankomsten hjemme i Danmark. ■

Spørgsmålet

Hvad laver en Stabsdyrlæge?

BAG OM MEDALJERNE

Forsvarets Medalje for Fortjenstfuld Indsats

● Indstiftet den 7. december 2009

Forsvarets Medalje for Fortjenstfuld Indsats tildeles militært og civilt personel i forsvaret, der har udført en forsvaret fortjenstfuld indsats. Medaljen kan tillige tildeles andre danskere såvel som udlændinge, der har ydet en for dansk forsvar særlig fortjenstfuld indsats.

Forsvarets medalje for Sårede i Tjeneste

● Indstiftet 30. oktober 1996

Forsvarets Medalje for Sårede i Tjeneste tildeles militært og civilt personel i forsvaret, der er psykisk såret eller alvorligere såret eller invalideret som følge af våbenvirkning, inklusiv miner, i kamphandlinger eller over for terroristvirksomhed. Medaljen kan tillige tildeles andre danskere såvel som udlændinge, der til gavn for dansk forsvar har ydet en særlig fortjenstfuld indsats for andre og derved selv er blevet alvorligt såret, invalideret eller er omkommet.

PROFILER

EN FLYVER I KASSER OG POSER

Nogen læser, nogen løber, andre fotograferer. Flymekanikeren Ole Jørgensen har brugt knap fem års fritid på at bygge sin egen flyver.

AF KITT KRISTENSEN / FTK

PROFIL

Mappen på bordet foran ham bugner med billeder af tre års flybygning. Der er meget, der skal foreviges, når man har bygget et fly i komposit helt fra bunden og som prikken over i'et er sluttet af med selv at male de sirlige røde og grå stafingeringer, der følger flyets linjer fra snude til halespids.

I 1997 købte Ole Jørgensen sammen med en kammerat et samleselv-fly. Ikke for noget specielt. De ville bare gerne prøve at bygge et fly. Og som sagt så gjort:

- Ja vi spændte traileren på bilen og så kunne vi ellers hente flyveren hos sælgeren på Sjælland. Den kom i virkelig mange dele spredt i poser og kasser, og med en kæmpe manual. Og så var det ellers bare at gå i gang, forklarer Ole Jørgensen. Han har været flymekaniker ved Flyvestation Karup i godt 30 år, hvor han har haft fingrene begravet i både Draken, Fennec, Hughes H-500, og nu T-17 hvor han som teknisk koordinator på

flyveskolen er med til at holde dem i luften.

"Jeg vil gerne bygge en flyver – hvad siger I til det?"

Der var som sagt ikke langt fra tanke til handling. Ole Jørgensen fik sit flycertifikat i 1996 og efter at have fløjet lidt rundt i en Cessna, som han delte med tre andre, ejede han under et år efter sit eget fly. Godt nok var det splittet i atomer, men med en portion tålmodighed og fingersnilde, skulle det nok blive et fly en dag. Inden han og en kammerat købte flyet, måtte de dog en tur igennem KZ veteran flyveklubbens projektudvalg, der skulle godkende idéen:

- Udvalget skulle godkende projektet, så jeg ansøgte og sagde: "Jeg vil gerne bygge en flyver. Hvad siger I til det?" Og så kiggede de lidt på det og vendte tilbage med et svar. Han forklarer og uddyber:

- Vi fik lov. Så jeg fik min byggetilladelse og tilknyttet en kontrollant, som holdt øje med processen, flyet, og at kravene blev overholdt. Og så var det bare med at gå i gang.

På vingerne...

Flyet kom efter fem års puslen, skruen, pudsen, malen og banken på vingerne. Der var dog plads til pauser undervejs:

- Vi gik til og fra byggeriet. I nogle perioder kunne man godt gå lidt kold i det – så var det bare med at holde 14 dages pause. Der er jo også andre ting i livet, kan man sige, fortæller Ole Jørgensen.

Men flyet blev færdigt og skulle til sidst på sin allerførste flyvetur.

- Da vi havde kørt rundt på landingsbanen i 3-4 timer, og alt virkede som det skulle, var næste skridt i luften. Vi var jo to, og ville begge gerne flyve den første tur. Så vi flippede en mønt, forklarer han og fortsætter:

- Min kammerat vandt og tog den første tur. Så jeg fik den anden. Og da jeg først selv holdt for enden i min egen flyver og kunne se banen strække sig ud foran mig, så kildede det da lidt i maven.

Nu kan Ole Jørgensen så skrive flybygger på cv'et, og drømmen er at bygge et mere. Næste gang i metal. ■

Ole Jørgensen i det selvbyggede fly. Registreringen har de selv valgt OY-OBP. OY er den danske landekode, dernæst O for Ole, B for Bent (som var medbygger), og P for Pulsar som er flyets type navn.

KOMMENTAR

Når der ikke findes nemme løsninger...

Hæren indsættes, når der ikke findes nemme løsninger. I dette nummer af Forsvarsavisen gives en foreløbig status over indsatsen i Afghanistan, som netop bekræfter denne tese.

Ingen anden organisation end hæren ville kunne påtage sig de opgaver, som danske soldater indtil nu har løst i Afghanistan, hvad enten det har været i Tora Bora-bjergene i Nangarhar, Kabul, Feyzabad, Mazar-e-Sharif, Chaghcharan eller Helmand. I nogle tilfælde har soldaterne måttet lære discipliner, som traditionelt lå hos andre aktører, men for hvem konflikten blev for vanskelig til, at de kunne operere i området.

Indsatsen i Afghanistan har betydet, at hæren i dag mere end nogensinde ses som en attraktiv samarbejdspartner af vores allierede. Således har den tidligere danske kampgruppe i Helmand i en årrække fast haft britiske og amerikanske kampenheder underlagt.

Den tillidserklæring, der ligger i dette, mener jeg især skyldes, at hæren udsender moderne og effektive enheder, der er robuste nok til at indgå i opgaveløsningen uden operative forbehold, samt at enhederne bliver ude i den spidse ende, indtil missionen er afsluttet. Det giver Danmark troværdighed, såvel politisk som militært.

Det internationale samfund vil med sikkerhed også i fremtiden anmode Danmark om at bidrage med enheder og soldater fra hæren, for internationale konflikter bliver om noget mere komplekse, ikke mindre komplekse. Fremtidens udfordringer vil derfor heller ikke kunne klares med nemme løsninger. ■

”
Indsatsen har betydet, at hæren i dag mere end nogensinde ses som en attraktiv samarbejdspartner af vores allierede.

Agner Rokos
generalmajor,
chef for Hærens Operative Kommando

QUIZ GÆT DETTE SLAG

Det var det eneste store feltslag i krigen. Fjenden var i overtal, men danskerne vandt. Den danske feltherre kom fra en berømt holstensk adelsslægt.

SVARET FINDER DU NEDERST PÅ DENNE SIDE

DEN
KONGELIGE
LIVGARDES
MUSIKKORPS

JULEKONCERT
HOLMENS
KIRKE

TORSDAG
DEN 29. NOVEMBER 2012
KL. 19.30

FOTO: SUNE WADSKJÆR NIELSEN

FØR: FRA OVERSERGENT NU: TIL ÅRETS UNDERVISER

I 2003 sagde Michael Bosholdt farvel til Den Kongelige Livgarde. Nu udbyder han IT-kurser som selvstændig erhvervsdrivende.

AF SUNE WADSKJÆR NIELSEN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

SELVSTÆNDIG At kommunikere har jeg lært rigtig godt i forsvaret, og det bruger jeg hver dag, understreger Michael Bosholdt.

I 2008 blev Michael Bosholdt kåret til årets underviser i et af de firmaer, der bruger ham som IT-underviser. Han var den instruktør, som fik de bedste evalueringer af brugerne. Grundlaget for succesen i sin civile karriere blev lagt i Den Kongelige Livgarde, hvor Michael Bosholdt som oversergent instruerede i ABC-tjeneste og IT.

Springet til det civile arbejdsmarked skete i 2003, hvor Michael Bosholdt stod ved en skillevej. Han var blevet far for anden gang. Det fik ham til at overveje om et liv med udsendelser overhovedet var noget for ham.

- Jeg ville ikke bryde mig om, at min kone

var væk i syv-otte måneder, og så kunne jeg heller ikke byde hende det. Dermed kunne jeg ikke være i forsvaret, forklarer Michael Bosholdt, som gik i gang med sin civiluddannelse.

I forvejen havde han et lille firma sammen med en kammerat, og det blev nu hans levevej

- I Livgarden går man først i seng, når man er færdig, og det er det samme her. Vi knokler og når vores mål, og så kan vi slappe af bagefter. Så bruger vi vores netværk blandt andet fra forsvaret. Det betyder, at jeg ikke har brugt ret mange ressourcer på markedsføring, siger Michael Bosholdt.

Han tvivlede i begyndelsen på, om hans evner rakte til en civil karriere, men erfaringen har vist ham, at man med en baggrund i forsvaret sagtens kan begå sig på den anden side af hegnet. ■

.....
Hvis jeg siger
"forsvaret"
- hvad
siger du så?
.....

NINA
tidl. konstabel i søværnet
Østerbro

”

Jeg bakker hundrede procent op om forsvarets indsats i både Afghanistan og Adenbugten.

Jeg synes, det danske forsvar gør en stor forskel internationalt.

PETER
butikschef i Netto
København

”

Det er stærkt, at forsvaret er repræsenteret internationalt.

De gør det virkelig godt. Jeg synes bare, at forsvarets ledelse skulle håndtere alle de uheldige sager meget bedre. De skulle lægge en kommunikationsstrategi for håndteringen af dem. Det er piv-ringe og bør kunne gøres bedre.

LISBETH
social- og sundhedsassistent
København

”

Forsvaret beskytter Danmark og forsvarer os, og så er vi med i en alliance, og det er godt.

Vi bidrager internationalt til fællesskabet og arbejder for demokrati. Det er godt at forebygge og bekæmpe fanatisme.

MED ANDRE ØJNE TOPCHEFER OM MILITÆRE KOMPETENCER

Henrik Bonné
DirektørSven Arne
Blomberg
Direktør

HENRIK BONNÉ

Man skal turde at turde

Forsvaret uddanner fremragende officerer, men deres militære kompetencer kan ikke stå alene i det private erhvervsliv. Det er administrerende direktør i Ardagh Glass Holmegaard A/S, Henrik Bonnés erfaring.

FOTO: MADIS LAURITZEN

AF KAREN DAHLIN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

FREMTIDEN

Analytiske færdigheder, evnen til at sætte sig et mål, planlægge og overholde deadlines. Det var nogle af de kompetencer, som Henrik Bonné havde med i rygsækken efter ti år med grøn uniform på. Men det måske vigtigste værktøj han tog med sig, da han fik lyst til at prøve kræfter i den civile verden, er kunsten at kunne motivere sine medarbejdere.

- Vi kan jo godt fortælle soldaterne, at de skal gå højre om bakken, men hvis de tror, at de bliver dræbt der omme, så gør de det ikke. Derfor skal vi også kunne motivere.

Bonné husker stadig diskussioner, han havde med sine soldater, men han husker også, at når beslutningen først var taget, så arbejdede hele teamet frem mod målet.

- Det handler om at få folk til at turde, og der har jeg fået en god ballast fra forsvaret. Som uddannelsesleder på sergentskolen har jeg stået overfor en flok "grønne" ledere og motiveret dem til at turde springe ud i det ukendte for at nå målet.

Adfærd og ambitioner

Ikke alle færdigheder, som Bonné tilegnede sig i sin militære karriere, var lige brugelige i det private erhvervsliv. Tværtimod oplevede han, at han var alt for konfronterende fremfor løsningsorienteret, og at det gjorde folk usikre.

- På et tidspunkt blev jeg sendt ud til en afdeling, der ikke fungerede. Jeg gik ind til chefen og sagde: "Jeg hører, at

FAKTA

Henrik Bonné
42 årAdministrerende
direktør i Ar-
dagh Glass Holme-
gård A/STidligere premier-
løjtnant/kaptajn

Gift med Jane

Har fire sammen-
bragte børn i alde-
ren fire til 17

Bor i Skælskør

du har et problem, hvad skal jeg gøre?" Han blev så forskrækket at han skyndte sig at ringe til sin chef for at spørge, om han var ved at blive fyret.

Samtidig skulle Bonné vænne sig til at navigere på et arbejdsmarkedsmarked, hvor der var et langt større antal kvindelige medarbejdere, og hvor jargonen var temmelig forskellig fra den på sergentskolen eller Bornholms Værn og den lette opklaringsenhed.

- Jeg talte for hårdt og for direkte til de kvindelige medarbejdere. Lige så stille fandt jeg ud af, at en coach'ende adfærd resulterede i langt højere udbytte.

Men en af de helt store udfordringer skulle overraskende nok vise sig at være hans ambitioner og krav til medarbejdere. Fra forsvaret var Bonné vant til at alle tog del i vagten. Han måtte erkende, at i det private erhvervsliv er der forskel på folks ambitioner, og han skulle passe på ikke at pålægge sine egne ambitioner på medarbejdere.

- Jeg husker en fredag aften, hvor jeg stod til klokken 23 sammen med en kollega og skar kød ud, der skulle være færdigsaltet til om mandagen. De andre var gået hjem,

for de gad ikke have overarbejde en fredag. Der lærte jeg, at nogle trives bedst med 8-16 job.

Medarbejdere med militær baggrund

Udover sit krævende lederjob med rejseaktiviteter er Bonné i gang med at læse en MBA. De militære kompetencer kan ikke stå alene, men skal suppleres med civile færdigheder.

- Da jeg ansatte medarbejdere på timelønsniveau, så jeg det som et klart plus, hvis de i øvrigt ellers var kvalificerede, at de havde været værnepligtige eller befalingsmænd. På mellemlider og chefniveau ville jeg ansætte en kandidat, der har været ude et par år.

Bonnés erfaring er, at officerer arbejder efter en job-done-model, hvorimod ledere i det private har opmærksomheden rettet mod at tjene penge.

- Vi tror, at fordi vi er dygtige officerer, kan vi komme ud at redde en virksomhed. Men vi mangler erkendelsen af, at vi ikke kender spillereglerne i det civile erhvervsliv.

Og til de officerer, der har lyst til at prøve kræfter med en karriere i det offentlige, har Bonné et godt råd.

- Du har verdens bedste lederuddannelse, men den skal tilpasses situationen, og ledelse er ikke alt. Herudover skal du søge at dygtiggøre dig inden for forretningsforståelse. ■

- Spiller golf, når der er tid til det.
- Løber eller går i motionscentret to gange om ugen - en erhvervs-skade fra hans tid i forsvaret, hvor FUT fyldte meget.
- Er rigtig god til at købe værktøj, men det bliver ikke slidt op.

SAGT & SKREVET OM FORSVARET

Man kan godt mistænke regionerne for at finde det bekvemt at flytte patienterne på forsvarets regning.

Overlæge Benedicte Kjær om regionernes brug af forsvarets EH-101 helikopter til patienttransport.

Viljen som våben

"I dag står jeg et nyt sted i livet, hvor jeg er tvunget til at genopfinde mig selv. De seneste tre år har været en lang rejse fra et brutalt nulpunkt."

Christian Richardson, der i 2009 mistede begge ben, efter han trådte på en nedgravet sprængladning i Afghanistan.

BT

Værnsfælles fremtid

"I stedet for at have tre operative kommandoer og stabe til at stå for uddannelsen og udsendelsen af soldaterne er der et rationale i, at koordinationen og indsættelsen af vores soldater sker fra én Værnsfælles Operativ Kommando."

Forsvarschef, general Peter Bartram

Jyllands-Posten

Forsvarsministeren fastholder udlevering af fanger

"Det, jeg lægger vægt på, er, at den britiske regering ikke har ændret holdning. Deres vurdering er stadigvæk, at det er forsvarligt at udlevere fanger til faciliteten i Afghanistan."

Forsvarsminister Nick Hækkerup til forlydender om, at briterne har indstillet udlevering af fanger i Afghanistan.

Ritzau

Forlig...

Et nyt forsvarsforlig er på trapperne – eller er måske allerede offentliggjort, når du sidder med Forsvarsavisen i hænderne.

For at undgå at novemberudgaven af Forsvarsavisen blev forsinket, har vi valgt at sende avisen ud – selv om vi ikke kan få forliget med.

Når forliget bliver offentliggjort, udsender Forsvarskommandoen:

- Nyhedsbrev med fakta om forliget direkte til alle medarbejdere via FIIN
 - Chefmail med briefing om forliget til alle chefer i "TOP 500"
 - Nyheder på forsvaret.dk og FIIN
 - Stort tema i næste udgave af Forsvarsavisen, december 2012
-